

DE PROOSDIJKOERIER

December 2005 jaargang 21 nummer 4

Zo omljstten onze ouders, grootouders en misschien overgrootouders 100 jaar geleden hun gelukwens voor het nieuwe jaar. Bestuur en redactie willen middels dezelfde omljsting, maar dan met 2006 in het midden, onze lezers dezelfde gelukwens overbrengen.

Colofon

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' geregistreerd onder ISSN 1388-7165

Redactie:

Joop Frankenhuisen (eindredacteur)
Jan Rouwenhorst
Fred de Wit

Redactieadres:

J.A. Frankenhuisen, Trilgras 16,
3648JD Wilnis. Tel: 0297-282938
e-mail: jfrankenhuisen@hetnet.nl

Bestuur:

J. Meulstee, voorzitter
Tel: 0297-264494

P.A. van Golen, secretaris. Herenweg 23
3645DE Vinkeveen. Tel: 0297-261672

C. Westerdijk, penningmeester
Tel: 0297-283339

Mw. B. van Tol-Burgers, 2^e
penningmeester en genealogie
Tel: 0297-284213

A. Hagen, bibliotheek, documentatie en
internet. Tel: 0297-287550

Mr. A. G. van Solinge, cultuur- en
rechtsgeschiedenis en publicaties
Tel. 0297-289126

E. Swaab, public relations
Tel: 0297-287469

Mw. W. Dijkhoorn, archeologie,
monumenten, excursies en lezingen
Tel: 0297-285373

Mr. J.C. van Loo Algemene zaken
Tel: 0297-288009

Ledenadministratie

L.M. Rimmelenkamp, Rozenobel 27,
3641NJ Mijdrecht
Tel. 0297-286170

Postadres vereniging:

Postbus 65, 3648ZH Wilnis

Bankrekening nummer 3696 18505

Website: www.histver-pl.nl

E-mailadres: info@histver-pl.nl

Lidmaatschap:

Lid worden kan door aanmelding bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Contributie € 15,00 per jaar
Losse nummers € 4,50

Oplage: ca 1100

Opmaak verzorgd door de eindredacteur.
Drukkerij Avanti Wilnis

Bij de voorplaat

De redactie kan zich voorstellen dat u, wanneer u de omslag van deze Proosdijkoerier ziet, even vreemd opkijkt. We leven toch een eeuw verder en niet meer in het jaar 1906 ? Inderdaad is dit zo, maar wij hebben ons toch veroorloofd om deze nieuwjaarskaart op de omslag af te drukken, omdat die een beeld geeft van de tijd van toen. Want ook nieuwjaarskaarten zijn aan mode onderhevig. De bijbehorende tekst is ook anders. Wij wensen elkaar nu een voorspoedig en/of gelukkig nieuwjaar. Wanneer wij iemand tegenwoordig "hartelijk zouden gelukwensen" met het nieuwe jaar komt dat een beetje vreemd over. Evenals de postzegel van 1 cent. Tegenwoordig betalen we hiervoor 29 cent en dat is dan nog een gereduceerd tarief. Bovendien zijn het eurocenten en dat is wel iets anders dan onze oude koperen cent. Van Hans Verhaar uit Nieuwveen kregen wij toestemming om deze nieuwjaarswens voor onze Proosdijkoerier te gebruiken. Hij heeft twee kaarten in zijn bezit. Een zoals hier is afgedrukt en nog een waarbij in plaats 31/1 een klok staat afgebeeld die 12 uur slaat. De kaarten zijn verzonden uit Den Haag naar Nieuwveen. Hoe was het jaar 1906? In ieder geval veel armoede. De kindersterfte was groot en ook veel ziekten konden niet behandeld worden. Kortom een tijd, die we nu niet meer zouden willen meemaken. Er was hier in De Ronde Venen geen historische vereniging die kon vastleggen wat er toen allemaal is gebeurd. Ook zijn er geen kranten bewaard gebleven die in die tijd over onze gemeente hebben geschreven. Een historische vereniging kan wel in het verleden maar niet in de toekomst kijken. Hoe zal in 2106 teruggekeken worden op het jaar 2006?

**Kopij voor het maartnummer inleveren vóór
15 februari 2006 en dan graag in platte tekst.
Dat wil zeggen zonder opmaak!**

Doelstelling van de vereniging

De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van De Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin

Van de Voorzitter

Mode en trends

Het kan zomaar zo zijn dat mensen zich verbazen over het gedrag van hun medemens. Sterker nog. Je kunt je er ook aan ergeren of er zelfs kwaad om worden. Het afkeuren van het gedrag van anderen is aan de orde van de dag. Onze opstelling ten opzichte van andermans gedrag is evenwel gestuurd door de tijd waarin we leven en door de omgeving waar we deel van uit maken. En dat alles is bijzonder betrekkelijk. Persoonlijk verbaas ik me altijd weer over de ruzies die ontstaan tussen mensen, omdat beide partijen menen het bij het rechte eind te hebben.

Nog niet zo lang geleden las ik een verhaaltje waarin werd ingegaan op gezinsbanden en de beleving van affectieve banden in de familie. Beschaving blijkt dan een rekbaar en multi-interpretabel begrip. Zo zou ouderliefde niet van alle tijden zijn. Pas in de periode waarin de kindersterfte langzaam afneemt werd het steeds meer mogelijk om van kinderen te gaan houden. Als baby's binnen een jaar overlijden is het volgens die theorie emotioneel ondoenlijk om liefde in een kind te investeren. Een ander voorbeeld is de opstelling tegenover dieren. De Spaanse stierengevechten leveren volop afkeuring op. Dat wij nog geen paar eeuwen geleden massaal vreugde beleefden aan het katknuppelen of ganzentrekken wordt dan gemakshalve vergeten. Hanengevechten, hondrennen of circusedieren vormen een opstap naar de discussie over het wel of niet mogen eten van dierenvlees. Bio-industrie, bontkleding of bepaalde gerechten zijn voor vele mensen reden genoeg voor afkeuring of walging.

Onze hedendaagse beschaving geeft zo zijn regels. Waar een meerderheid van de betrokkenen deze regels volgt, spreken we van aanvaardbaar gedrag. Het is evenwel goed om af en toe eens stil te staan bij de achtergronden ervan. Wie vindt nu eigenlijk wat en vooral ook wat vind ik er zelf van?

Beschaving is tijd en plaats gebonden. Het is volgens velen slecht gesteld met de beschaving van veel Nederlanders. Groepen mensen verliezen zich niet zelden in onsmakelijk groepsgedrag, waarbij vernielingen, geluidsoverlast of intimidatie van anderen voorop staat. Het waarschuwen voor de verloedering van de maatschappij is niet slechts van deze tijd. Opvoeding, hygiëne, beleving van intermenselijke contacten, het is door de eeuwen heen aan verandering onderhevig.

Het blijft interessant om kennis te nemen van de situatie zoals die vroeger, ook in onze omgeving was. De bestudering van de omstandigheden in de Ronde Venen in vroeger eeuwen leidt mede tot een beter begrip van onze medeburgers en plaatsgenoten. Het kan ons steunen in de omgang met onze medemens.

Geniet van de verhalen in deze Proosdijkoerier. En bedenk in uw eigen normering dat in andere tijden en op andere plaatsen bepaald gedrag soms zeer acceptabel is. Sociale wetgeving, kinderbescherming, dierenbescherming, het zijn slechts voorbeelden.

Het kan geen kwaad om regelmatig na te denken over onze eigen stellingname hieromtrent.

Gemeentelijke herindeling

In de tweede helft van de vorige eeuw zijn we in Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen, maar natuurlijk ook in de wat kleinere plaatsen van onze huidige gemeente, regelmatig betrokken geweest bij de plannen voor samenvoeging. In de decennia na de tweede wereldoorlog kregen we te maken met een voortdurende schaalvergroting. Een proces dat nog altijd opgang doet. Ook in de bestuurlijke ontwikkelingen sloeg de schaalvergroting toe. Steeds vaker werd duidelijk dat kleinere dorpjes als zelfstandige gemeente niet meer in staat waren om alle voorzieningen open te houden en de noodzakelijke dienstverlening te verzorgen. Samenvoeging is dan een mogelijke oplossing.

Joop Frankenhuisen heeft de afgelopen maanden een bijzondere onderzoeksklus geklaard door in onze regionale archieven de argumentatie voor en tegen de herindeling met betrekking tot onze gemeentes op een rijtje te zetten. Het resultaat is gebundeld in de speciale editie van onze Proosdijkoerier, die u samen met ons decembernummer ontvangt. We bevelen u dit verhaal van harte aan. Interessant leesvoer voor alle inwoners van onze gemeente. Een heel aardige eye-opener voor onze plaatselijke politici en gewoon een leuk verhaal voor geïnteresseerden in de regionale geschiedenis. En dat zijn we tenslotte allemaal. Joop, bedankt voor je tomeloze inzet hierbij.

Prettige feestdagen

Rest mij om u allen een bijzonder plezierige feestperiode toe te wensen. Het is een goede gewoonte om aan het einde van een jaar terug te blikken. Wij doen dat binnen onze vereniging altijd met een insteek die gestuurd wordt door positieve nostalgie. Genieten van wat geweest is. Graag schudden we u persoonlijk de hand op onze nieuwjaarsbijeenkomst 11 januari a.s. Maar ook langs deze weg wensen we als bestuur van de historische vereniging natuurlijk alle leden en lezers een bijzonder goed 2006 toe.

Jaap Meulstee, voorzitter

Inhoudsopgave

- 103 Van de Voorzitter
- 104 Meer dan 700 jaar Proosten van Sint Jan deel 5
- 110 Dorpsgenoten deel 4
- 113 Broodgeld
- 115 Bondsgebouw klaar voor nieuwe geschiedenis
- 118 Waar komt de naam Bijleveld vandaan
- 119 Varkensleed
- 120 Bouwvereniging St Joannes de Doper
- 124 Verzamelen
- 125 Gevangenisstraf voor verduisteren van een kat
- 126 De Mijdrechtse Dorpsstraat tussen oud en nieuw
- 128 De Bataafse gemeentepagina
- 129 De Windows versie van Klapper
- 130 Vanuit het bestuur
- 130 Nieuwe leden

Meer dan 700 jaar Proosten van Sint Jan

vervolg deel V
door Fred de Wit

Nadat Proost Hendrik Trajectimus in 1693 bij de veldslag bij Neerwinden was gesneuveld, kreeg zijn moeder, de gravin van Solms, weer de zeggenschap over de Proosdij van Sint Jan.

De laatste proosten

Na haar overlijden in 1706 maakten de Staten van Utrecht weer gebruik van hun recht om een nieuwe proost aan te stellen. Dit keer stonden ze niet meer onder de druk van de Oranjestadhouders om een van hun familieleden te benoemen, want de Staten van Holland, Zeeland en Utrecht hadden, na het overlijden van Stadhouder Willem III, genoeg gekregen van de Oranjes en aan het hoofd van de Republiek stond voortaan een raadspensionaris. De Staten kozen hiervoor de bekwame raadspensionaris Antoni Heinsius. Het tweede stadhouderloze tijdperk, dat zou duren van 1702 tot 1747, had daarom mede invloed op de benoeming van de proosten. De Staten van Utrecht benoemden nu gegadigden die bereid waren om een aanzienlijke som voor deze functie neer te tellen. Allereerst Kornelis Beerninck, die een vermogen had vergaard tijdens zijn verblijf in India gedurende zijn dienstverband met de Oost Indische Compagnie. En waaruit hij hals over kop moest vertrekken om een strafrechterlijke vervolging te ontlopen vanwege beschuldigingen van malversaties. Als proost kocht hij ook nog de Ambachtsheerlijkheid Oudhuizen voor 6500 gulden. Na zijn overlijden werd hij opgevolgd door Antony Pieter van Dishoeck, wiens vader eveneens in het verre oosten steenrijk was geworden. De bedragen die zij voor de proosdij betaalden werden goed gemaakt door het heffen van belastingen en het benoemen van personen in diverse ambten, die flink voor deze benoemingen moesten betalen.

De regenten

Tijdens het bewind van stadhouder Willem III vierde de corruptie hoogtij. Een bepaalde klik verdeelde de banen aan gunstelingen, die op hun beurt ook weer diverse banen verdeelden. Een beperkt aantal regentenfamilies stelde zich geleidelijk aan in het bezit van de voornaamste functies in de Zeven Provinciën. Dat gold in het Utrechtse alsook in de Ronde Venen. Kortom de corruptie zette zich in brede banen voort ten koste van de burgerij. Hoewel Prins Willem III de macht had, om hier verandering in aan te brengen, deed hij dit niet. De hoop van de burgerij was nu gevestigd op Raadspensionaris Heinsius, maar ook hij bleek niet in staat hier tegenin te gaan. De macht van de regenten was te

Anthoni Heinsius, Raadspensionaris van Holland

groot om die te verbreken. Het gevolg was dat de ontevredenheid onder de bevolking steeds meer toenam. Vandaar dat men weer terug begon te verlangen naar de Oranjes. In 1674 was het stadhouderschap, tijdens het bewind van stadhouder Willem III, erfelijk verklaard, maar hij was kinderloos overleden. In 1747 werd daarom de Friese stadhouder Willem Karel Hendrik Friso als Willem IV benoemd tot erfstadhouder van de Verenigde Provinciën. Na zijn dood in 1751 werd hij opgevolgd door zijn zoon Willem V. Ook zij waren niet in staat om de corruptie van de regenten te breken. Zij deden er zelf aan mee door hun bloedverwanten in allerlei vrijgekomen banen aan te stellen. Na de dood van Van Dishoeck was het ambt van proost van Sint Jan vrijgekomen. De zuster van Willem V, Carolina, was op 5 maart 1760 te Den Haag getrouwd met Karel Christiaan van Nassau-Weilburg, een ver familielid en afkomstig uit het Duitse Hertogdom Weilburg. Hun zesjarige zoon, Willem Lodewijk Karel, werd door stadhouder Willem V in 1767 met de proosdij en het aartsdiakenaat van Sint Jan begiftigd. Drie jaar later,

op 26 april 1770, overleed hij te Den Haag, tien jaar oud. Voor de familie was dit echter geen financieel probleem. De overledene werd eenvoudig opgevolgd door zijn driejarige broer Frederik Willem, die in 1768 te Den Haag was geboren. Op deze manier bleven de inkomsten van de proosdij voor de familie van Nassau-Weilburg verzekerd. Bovendien werd hij op 24 april 1770 ook nog kolonel van een regiment. Toen hij op 23 april 1789 meerderjarig werd verklaard, oefende hij beide functies werkelijk uit. Hiervoor was dit voor een gering bedrag door een ander gedaan. Het toebedelen van banen aan kleine kinderen kwam niet alleen bij de Oranjes voor. Zo gaf de Amsterdamse burgemeester Jan Six zijn pasgeboren zoon als doopsgegeschenk de baan van postmeester. De zuigeling verdiende hiermee per jaar het lieve bedrag van 11.678 gulden. En dat in een tijd, waarbij de gewone burger al blij was wanneer hij over een aantal stuivers beschikte om eten te kunnen kopen.

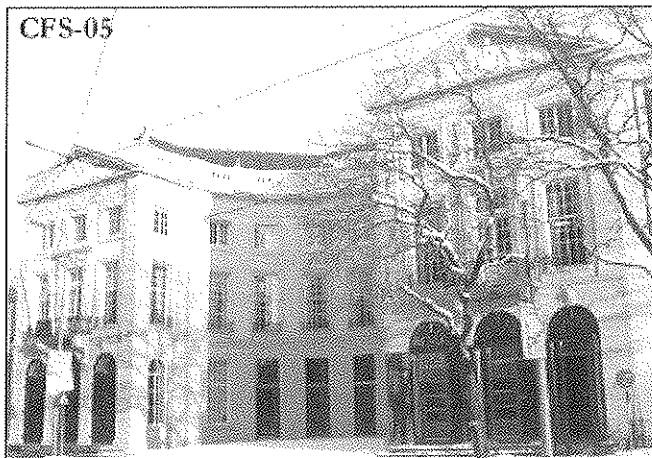
Proost Frederik Willem van Nassau-Weilburg

Frederik Willem kwam uit een groot gezin. Zijn moeder, Carolina kreeg maar liefst 15 kinderen van wie er twee in de Koninklijke grafkelder te Delft zijn

bijgezet. Toen hij drie jaar oud was, volgde hij zijn overleden broer Willem niet alleen op als proost van Sint Jan, maar eveneens als kapitein van de grenadiers in Staatse dienst tot 1784. Als kleuter kon hij dus al over behoorlijke inkomsten beschikken, waarvan zijn ouders in Den Haag mede konden profiteren. Hij was ridder in de orde van de Olifant. In 1814 kreeg hij tijdens het Wener Congres, waarbij Europa na de nederlaag van Napoleon door de grote mogendheden werd verdeeld, de Nassause bezittingen in Duitsland. Dit ging ten koste van koning Willem I, die gecompenseerd werd met het hertogdom Luxemburg. Op 31 juli 1788 trouwde hij te Hachenburg de zestienjarige burggravin Louise Isabella Alexandrina Augusta van Kirchberg, gravin van Hachenburg. Zij was geboren op 19 april 1772 te Hachenburg en stierf op 6 juni 1827 te Wenen, 54 oud en werd in Weilburg begraven. Uit dit huwelijk werden vier kinderen geboren. Zijn kleinzoon zou na het overlijden van koning Willem III groothertog van Luxemburg worden omdat deze geen mannelijke nakomelingen had. Carolina was niet alleen verantwoordelijk voor de Luxemburgse erflijn maar ook voor die van Nederland. In artikel 15 van onze grondwet van 1917 stond nog dat de nakomelingen van Carolina en daardoor ook nog van

Prinses Carolina met een deel van haar gezin. Vierde van links is de latere proost Frederik Willem

Koninklijke schouwburg, Den Haag

de proost, het koningschap van Nederland moesten bekleden bij ontstentenis van een opvolger voor de Nederlandse troon. Door de geboorte van Juliana en een latere grondwetswijziging is ons dit bespaard gebleven. Bovendien zou het Nederlandse volk het in die tijd nooit geaccepteerd hebben dat een Duitser de Nederlandse troon zou bestijgen.

De Koninklijke Schouwburg in Den Haag

De eerste jaren van hun huwelijk vestigden Carolina en haar man zich in Den Haag waar zij prominent aanwezig waren in het luxe hofleven. Zij was min of meer verplicht om in Den Haag te blijven wonen omdat in 1747 was bepaald dat het stadhouderschap ook in vrouwelijke lijn kon worden voortgezet. Daardoor had Carolina de mogelijkheid om ook tot stadhouder te worden uitgeroepen. Zij was zeer muzikaal. In 1765 bezochten Mozart en zijn zuster ons land en waren zij de gast van Carolina. Tijdens dit verblijf werden zij beiden ernstig ziek, zodat hun verblijf tot in 1766 duurde. Ondertussen componeerde Mozart de nodige muziekstukken en was hij aanwezig bij de installatie van Willem V als stadhouder. Gedurende hun verblijf in Den Haag woonden Carolina en haar gezin in een paleis dat zij in 1764 in de stijl van Lodewijk XVI hadden laten bouwen aan de Korte Voorhout. Het was een voornaam stadspaleis, uitkijkend op het Korte Voorhout en aan de achterzijde op de Casuaristraat, waar meer dan een eeuw de Franse Opera was gevestigd. De bouwmeester was Pieter de Swart. De politieke ontwikkelingen noodzaakten Carolina en haar man om naar hun Duitse landgoederen terug te keren en zich in het paleis in Weimar te vestigen. Zij overleed op 6 mei 1787 te Kirchheimbolanden, 44 jaar oud. Het Haagse paleis was echter nog niet volledig afgebouwd en raakte in verval. Het kwam uiteindelijk in het bezit van de Bataafse Republiek die hiervoor geen bestemming wist. Tenslotte werd het in 1802 verhuurd aan een comité van voornamelijk Haagse burgers, die het liet verbouwen tot een schouwburg. De opening hiervan vond plaats op 30

april 1804. Het gebouw, waar onze proost, Frederik Willem, hertog van Nassau-Weilburg, zijn jeugd heeft doorgebracht is thans bekend onder de naam van Koninklijke Schouwburg. Het is niet te bewijzen maar het is niet ondenkbeeldig dat de inkomsten, die de familie genoot uit de proosdij, hebben bijgedragen aan de bouw van dit paleis. Tijdens de Tweede Wereldoorlog viel er tijdens een Engelse luchtaanval een brandbom op het paleis. De brandweer was gelukkig in staat om de brand te blussen.

De Bataafse Omwenteling

In 1795 brak de Bataafse Revolutie uit. "Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap" was de leus die overal klonk. Het volk had genoeg van de stadhouder, regenten en de corruptie. Men kwam massaal in opstand tegen het zittende regime. Op 17 januari 1795 trokken de Franse troepen Utrecht binnen en een dag later vluchtte stadhouder Willem V met zijn gevolg naar Engeland waar hij tot 1801 verbleef en met kostbare hoffeesten zijn staat wist op te houden. Een week later werd het provinciale bestuur van Utrecht, dat voornamelijk uit stadhoudergezinden bestond, en waarin ook de proosdij van Sint Jan was vertegenwoordigd, afgezet en vervangen door "de Provisioneele Representanten 's Lands te Utrecht". In Mijdrecht en Wilnis werden vrijheidsbomen geplant waar de burgers omheen dansten en de door de proost benoemde functionarissen werden naar huis gestuurd. De proost, omdat hij indertijd niet door het volk gekozen was, werd niet meer erkend. Het volk kreeg nu zelf de gelegenheid om nieuwe overheden te kiezen. De plaatselijke overheden in de proosdij gingen over tot het zelf innen van de belastingen. De inkomsten hiervan moesten ten goede komen aan de inwoners van Mijdrecht en Wilnis. De rechten van de proost zoals het recht van "nacoop, visitatie, van de turf, tiendrecht, de tol van de Uithoornse brug in de

Stadhouder Willem V

Amstelhoek, het verpachten van de visserij in de proosdij, de aanstellingen van schouten, schepenen, secretarissen, bodes en schoolmeesters" werden nietig verklaard.

De proost wil geld zien

Proost Frederik Willem wilde echter, ondanks zijn vertrek uit Holland, nog steeds ambten verpachten en belastingen innen waarvan hij de inkomsten naar eigen believen kon aanwenden. Hij meende dus dat al deze besluiten van de municipaliteit geen rechtsgrond hadden. Op 20 juni 1795 ontving secretaris Hensuma van het nieuwe bestuur van Mijdrecht, die voor de Bataafse Omwenteling ook secretaris van het gerecht Mijdrecht was geweest, een brief van G.D. Cazius, de zaakwaarnemer van de proost. In die brief vroeg Cazius namens de proost aan Hensuma, om evenals onder het vorige bestuur een verpachting te doen van "tienden, heerencijs, ijk en waag. Hensuma liet deze brief lezen aan de municipaliteiten van Wilnis, Uithoorn en Thamen, die vroeger ook tot de proosdij van Sint Jan behoorden. Gezamenlijk besloot men daarop om de door de proost voorgestelde verpachtingen niet te laten doorgaan omdat deze in strijd waren met de rechten van de mens zoals die tijden de Bataafse Revolutie waren vastgesteld. Aan Cazius werd bericht dat niet de proost maar de municipaliteiten voortaan het recht tot het verpachten hadden. De stemgerechtigde burgers hadden nu zelf het recht genomen om hun vertegenwoordigers te kiezen, die de verpachtingen deden en ook tegen welke prijs dit moest gebeuren. Het geld moest nu ten goede

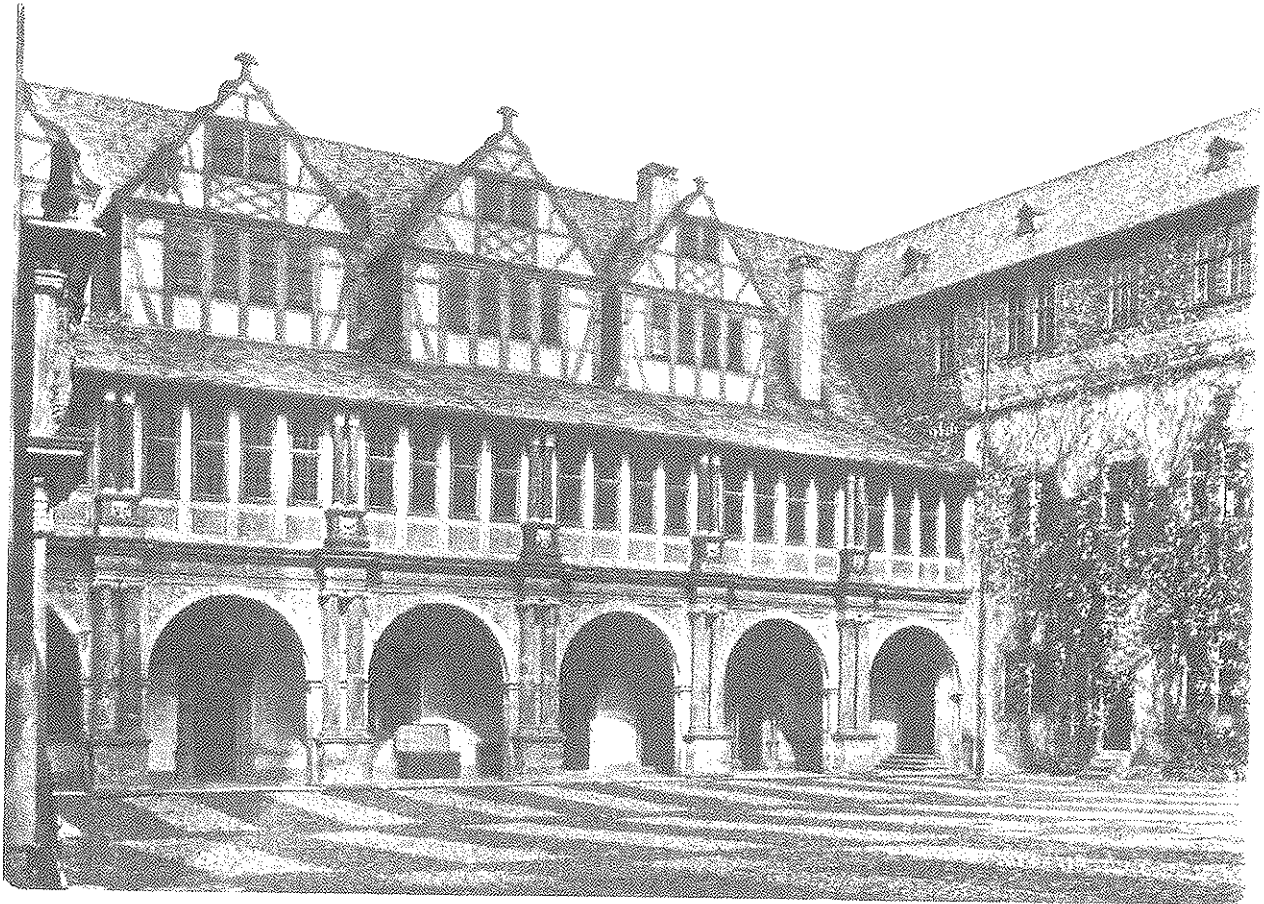

Proost Frederik Willem van Nassau Weilburg

Prinses Caroline, moeder van proost Frederik Willem

komen aan de burgerij. Tevens werd het Departementaal Bestuur 's Lands te Utrecht van de gang van zaken op de hoogte gesteld. Op 13 juli 1795 kreeg de municipaliteit van Mijdrecht antwoord van het bestuur te Utrecht en met dit antwoord waren ze niet blij. In die brief deelde het Utrechtse bestuur mede dat de municipaliteit niet het recht had om zelf verpachtingen te doen en dat Cazius hiermee moest doorgaan tot degenen, die nu de soevereiniteit van deze provincie uitoefenden, nadere voorzieningen hiertoe hadden getroffen. De municipaliteit was razend en moest daarop de burgers vertellen dat op last van hogerhand hun het recht tot verpachten niet toekwam. Zij schreven de provincie terug en stelden vast dat Cazius als gemachtigde van de voormalige proost Frederik Willem, die door zijn oom, de laatste stadhouder Willem V, de proosdij geschonken kreeg, nadat die vacant was geworden door de dood van zijn oudere broer, die zeer jong gestorven was. De proost is hertog van Nassau-Weilburg en daarmee een Duitse Rijksvorst waarmee de Staat de Nederlanden thans in oorlog is in verband met onze alliantie met Frankrijk. En dus onze vijand. De municipaliteit had gehoopt dat het Utrechtse bestuur hieraan gedacht zou hebben en dat het niet de bedoeling zou zijn geweest, dat met de door de burgerij van Mijdrecht en Wilnis opgebrachte gelden, de Duitse vorst in de gelegenheid werd gesteld om tegen de Verenigde Nederlanden oorlog te voeren. Men begreep daarom niet hoe het provinciale bestuur aan Cazius toestemming had kunnen geven om met het

Slot Weilburg, waar Frederik Willem na zijn vertrek uit Den Haag woonde

verpachten door te gaan. Of heeft Cazius met deze gelden andere bedoelingen die ons nog onbekend zijn gebleven? De municipaliteit schreef verder dat men zelfs tegen het Utrechtse besluit zou zijn geweest als de proost niet onze vijand maar onze bondgenoot zou zijn geweest, omdat tegenwoordig de burgers het voor het zeggen moesten hebben. Men haalde verder aan dat de proosdij van Sint Jan een eigendom was van de provincie Utrecht, zoals gebleken was uit de publieke verkoop door de Staten in 1720, toen Anthony Pieter van Dishoeck eigenaar van de proosdij werd. Er is hiervoor toen een aanzienlijk bedrag betaald en ten behoeve van de provincie gebruikt. Hierna was deze eigendom overgegaan in handen van de stadhouders, die het proosdijschap telkens vergaven aan hun familieleden, die de inkomsten van de proosdij niet ten goede lieten komen aan Wilnis, Mijdrecht en de andere dorpen die tot de proosdij behoorden. Men benadrukte nogmaals dat de inkomsten van de dorpen aangewend dienden te worden voor de proosdij en niet aan buitenlandse prinses die hiermee een luxe staat voerden. Op 15 oktober 1796 besloot de provincie dat na de omwenteling de rechten van de ambachtsheren, dus ook van de proost waren vervallen. Waaronder ook de financiële

voordelen, onder toezegging van een schadeloosstelling. Of die schadeloosstelling inderdaad aan de proost is uitgekeerd, is niet in de archieven te vinden. Aan sommige functionarissen is wel een schadeloosstelling betaald, maar dat kwam omdat zij zelf voor dat bepaalde ambt hadden betaald. Bij Frederik Willem was dit niet het geval. Hij had immers de proosdij van zijn oom, de stadhouder, gekregen. In ieder geval was de proost niet tevreden want de municipaliteit kreeg in 1809 weer een brief van Cazius, die opnieuw als gemachtigde van de proost optrad. In de brief werd de municipaliteit verzocht "voortaan omme over geene transporten van vaste goederen te staan, voor en al eer aan ons zal zijn gebleken dat het recht van nacoop, den Proosten compenterende (toekomstige) is voldaan." De gerechten van de dorpen namen hierover weer contact op met het provinciale bestuur en haalden dezelfde argumenten aan als in 1795 om niet te voldoen aan de eisen van de proost. Hoewel in 1728 tijdens het proosdijschap van Anthony Pieter van Dishoeck werd vastgesteld dat 1 % van de verkoop van de verkochte onroerende goederen aan de proost moest worden uitbetaald, dit nu zou moeten gebeuren aan een buitenlandse vijand. Zij schreven verder aan de Staten dat zij zich aan hun

besluiten zouden moeten onderwerpen maar dat dit absurd zou zijn. Vanuit Utrecht schreef men terug dat de argumenten van de municipaliteiten eigenlijk logisch waren. Zelf durfden zij hierin geen standpunt in te nemen en vonden dat het aan de rechter zou moeten worden overgelaten om hierover een beslissing te nemen. Wellicht zijn hierover in het Utrechts Archief of in het archief van de familie van Nassau-Weilburg nog stukken aanwezig. Maar is het zo belangrijk dat hierover tijdrovende onderzoeken moeten worden gedaan? Zeker is in ieder geval dat met een officieel besluit in 1811 het kapittel van Sint Jan werd opgeheven en van iets dat niet meer bestaat kan men moeilijk inkomsten eisen. Proost Frederik Willem overleed op 9 januari 1816 te Weilburg. Vastgesteld moet worden dat gedurende de heerschappij van de proosten van Sint Jan de katholieke proosten tot omstreeks 1580 zich hebben bezig gehouden met de ontwikkeling van de proosdijlanden, zowel op bestuurlijk als geestelijk gebied. In Mijdrecht bevond zich achter de huidige Janskerk het proostenhuis waar zij tijdens hun bezoeken aan de proosdij vertoefden. Helaas werd dit gebouw na de verwoesting in 1572 door de Geuzen nooit meer herbouwd. Na de Reformatie kwam de proosdij in handen van proosten die geen nauwe betrekkingen met de dorpen onderhielden. Zij zagen dit gebied alleen maar als een bron van inkomsten en de welstand van de bevolking had niet

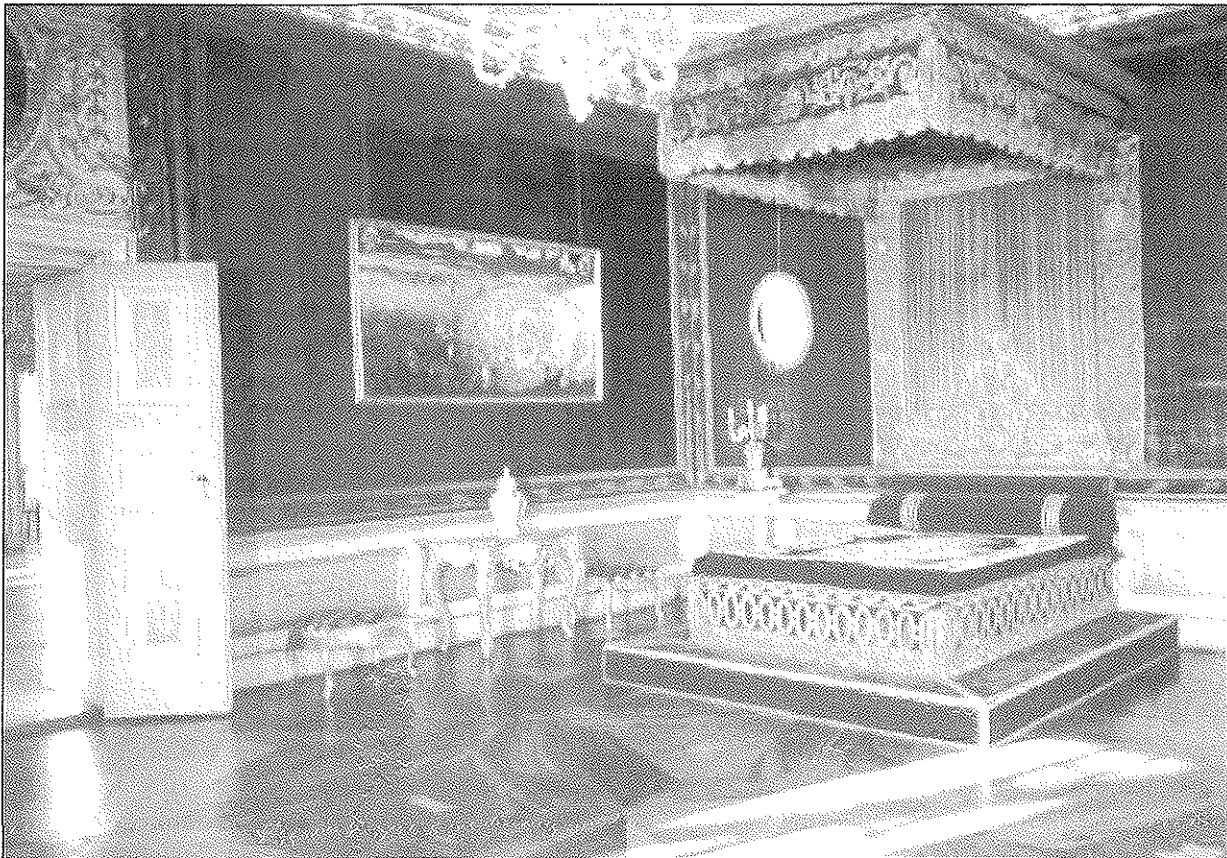
hun belangstelling. Vandaar dat Van Dishoeck een prachtig huis in Vlissingen liet bouwen, waarin hij de stadhouder ontving en dat later nog als stadhuis heeft gefungeerd. De familieleden van de Oranjes hadden hun paleizen in Braunfels, Weimar en Den Haag. Daar kunnen we nog zien hoe zij woonden en in weelde leefden. In de Proosdijlanden is geen enkele herinnering van hen aanwezig behalve een aantal straten dat vernoemd is naar de proosten van Sint Jan. Hoewel er ook twee straatnamen zijn van proosten die helemaal niet tot het kapittel van Sint Jan behoren maar bij een ander kapittel. Maar dit is weer een ander verhaal. Als de geschiedenis van Vinkeveen wordt beschreven, zullen wij die proosten dan daar tegenkomen. Onlangs is de protestantse kerk in de Mijdrechtse Kerkstraat omgedoopt tot Janskerk. De Rooms-katholieke kerk te Driehuis draagt nog voluit de naam van Sint Johannes De Doper.

Bronnen en Literatuur:

Utrechts Archief, Kapittel van Sint Jan

Streekarchief Vecht en Venen. Archieven van de Gerechten en het Groot Plakkaatboek

Mijdrecht Meer dan Veen alleen. Van den Bent en van de Broek Van Wildernis tot Ronde Venen. Grepen uit de Geschiedenis van Wilnis. De afbeeldingen zijn grotendeels afkomstig van internet gebruik makend van de public domain policy. Met name de site van de gemeente Hessen. De overige afbeeldingen komen uit het iconografisch bureau te Den Haag.

Slaapkamer van Willem Frederik in Weilburg. Tijdens zijn bewind liet hij zijn paleis restaureren. Is dit mede gebeurd uit de opbrengsten die hij indertijd van de proosdij had?

Dorpsgenoten van vroeger

door Stef Veerhuis

Het bieden van veiligheid aan de ingezetenen, is een der voornaamste taken die bestuurders hun burgers moeten kunnen bieden.

Terugblikkend op het afgelopen jaar hebben we hun inspanningen van zeer nabij kunnen ervaren. Door de geschiedenis heen echter is dit niet veel anders geweest, maar waren middelen, mogelijkheden en omstandigheden veelal beperkt. Zo ook bijvoorbeeld in de gemeente Vinkeveen en Waverveen en om dit enigszins te verduidelijken, lijkt het me zinvol om vooraf iets te vertellen over het wonen en werken van haar 3775 inwoners aan het begin van de twintigste eeuw.

Van achter gesloten deuren

Het bestuur werd voorgezeten door burgemeester A.E.J. van Grootenhuis van Onstein, ter zijde gestaan door de wethouders T. van Scheppingen, T.L. Bos en negen raadsleden. Zij waren het die zich in de gebruikelijke raadsvergaderingen niet alleen bogen over het reilen en zeilen van de gemeente, maar óók over het wel en wee van haar ingezetenen. Wat mij daarin wel opviel was, dat “moeilijke” zaken nog wel eens terecht kwamen achter gesloten deuren, om aansluitend de gevormde conclusie zonder veel slag of stoot af te kunnen wikkelen. Maar daar tegenover stond ook dat de gewenste uitbreiding van de openbare straatverlichting met slechts één petroleum lantaarn, de raad danig kon bezighouden. Net als de noodzakelijke renovatie aan het oude raadhuis, dat het uiteindelijk moest stellen met slechts een behangetje en hier en daar een lik verf. Maar ook de “aanvaring” met dorpsarts Weissenborn hield de gemoederen hier lange tijd bezig, nadat deze plotseling zijn ontslag had aangekondigd. Samen met de vroedvrouw droeg hij tenslotte toch bij aan de zorg en welzijn van de ingezetenen die hem, naar verluidt, op handen hebben gedragen.

Verder bestond de noodzakelijke ambtelijke molen uit de gemeentesecretaris, de ontvanger, de bode, een assistentbode en de ambtenaar van de secretarie. De controle en het bewaken van veiligheid was in handen van rijksveldwachter, tevens jachtopziener, Jonker en gemeenteveldwachter Bos die gedurende de wintermaanden werden bijgestaan door enkele nachtwachten. Bij brand tenslotte kon men een beroep doen op zo'n veertig spuitgasten die allen, zoals toen gebruikelijk was, door de lokale overheid waren aangewezen als “vrijwilliger”.

Vies water

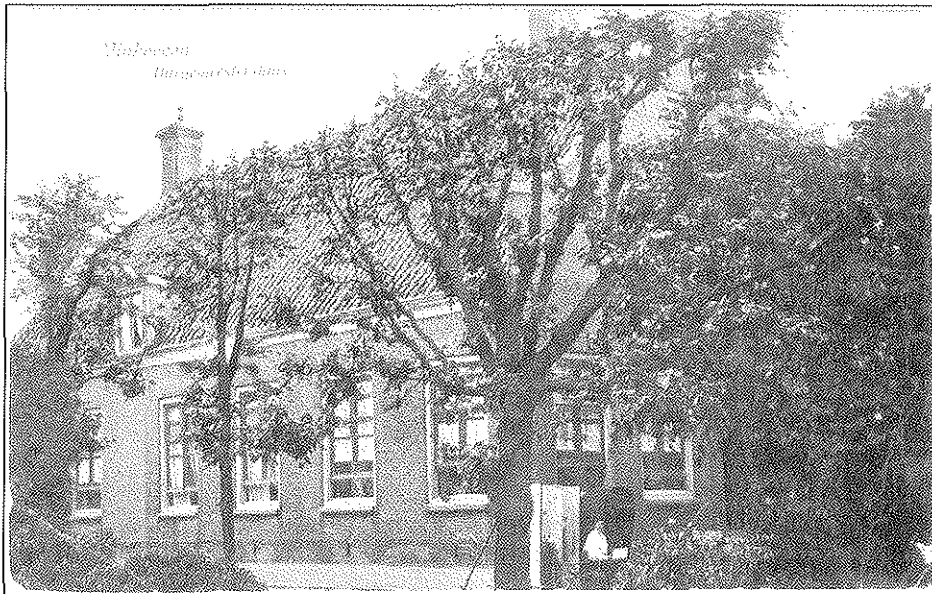
De toestand van de gemeente zelf kon worden bestempeld als zorgelijk en verbetering was zelfs dringend gewenst. Drinkwater bijvoorbeeld. Deze noodzakelijkste levensbehoefte was wel in zeer ruime mate voorhanden, maar wanneer de gemeentelijke houten regenwaterbak droog viel, moest men het doen met slootwater. We lezen uit het jaarverslag dat de plaatselijke bestuurders wijzen op noodzakelijk gewenste verversing door het inlaten van Amstel- en Vechtwater. Maar keer op keer levert communicatie met de waterschappen niet het gewenste resultaat op. Ook pogingen met boringen naar goed drinkwater lopen op niets uit. Ondanks het ontbreken van een door de overheid gewenste plaatselijke gezondheidscommissie ziet men kans, op een viertal gevallen van difterie en tyfus na en mede door zo'n 112 verrichte koepokentingen, besmettelijke ziekten buiten hun deuren te houden. Het in de gemeente aanwezige ziekenhuisje kon derhalve de deuren gesloten houden en zo kon de post onkosten op de gemeentelijke begroting beperkt blijven tot fl. 10,69.

Armoede

Het geestelijk welzijn echter leek hier en daar wat te haperen. Het gemeentelijk jaarverslag meldt dat zowel de hervormde geloofige gemeenschap van Waverveen als die van gereformeerd Vinkeveen het moesten doen zonder voorgangers. Terwijl de vrije of oud gereformeerde kerk zich laat leiden door een godsdienstleraar. Wat het onderwijs betreft had men weinig reden tot klagen. De vijf aanwezige scholen werden bezocht door 415 leerlingen, waarvan 93 kinderen kostenloos onderwijs genoten, omdat die het thuis niet zo breed hadden. Dit laatste was namelijk een gegeven en deze toestand werd dan ook niet onder stoelen of banken geschoven. De aanwezige Armbesturen en Diaconieën konden de vraag om “onderstand” niet meer aan en moest de gemeente met fl. 695,40 aan hulp deze bijspringen. De oorzaak hier van lag voor de hand.

Werkloosheid

In de veenderij namelijk was sprake van een ommekeer. Dit van ouds bekende handwerk werd meer en meer verdrongen door vier stoombaggermachines. De 873.337 m2 slik die daar

Het voormalige oude huis van de burgemeester was de plaats waar Feddema en Mayenburg elkaar 's nachts vele malen zullen hebben getroffen.

mee omhoog werd gehaald vergde slechts een inzet van 450 veenwerkers. En omdat het aanbod van arbeiders en de enorme hoeveelheden turf groter waren dan de vraag kelderden lonen en prijzen. Ook in de polder Groot Mijdrecht was het zelfs mogelijk, door de aanwezigheid van hoogveen, turf te steken. Maar de honderd arbeiders die daar nog werk vonden vormden een schril contrast met de grote aantallen noeste werkers van voorafgaande jaren. De geschetste aantallen van 40.000.000 stuks van deze gestoken zeer losse aanmaakturf te samen met de 87.333.700 gebaggerde slikturven zullen menigeen vaak blijven verbazen.

Zuinig leven

Ook in de landbouw was het kommer en kwel. De landerijen onder Waverveen vertegenwoordigden geen enkele waarde, door de zware lasten die er op drukten. Terwijl de prijzen van de zo noodzakelijke opbrengsten gelijktijdig opgingen in de dure aankoop van voeders, zaaigoed en meststoffen. Met een gezamenlijke inkoopbeleid trachtten de 32 leden van de Algemene Boerenbond het tij enigszins te keren. Maar ondanks de teneur zat men in deze bedrijfstak niet stil. Er wordt met enige trots melding gemaakt van een nieuwe hekelmachine die in gebruik was genomen, die zelfs gekoppeld kon worden aan een reeds aanwezige stoomdorsmachine. In het dorp zelf zal het alledaagse leven zich hebben afgespeeld zoals wij dat kennen op die oude ansichtkaarten van weleer, waar men heel zuinig zal zijn omgegaan met het weinige dat men had. Ook tijdens de donkere wintermaanden, wanneer de altijd aanwezige dagelijkse sociale betrokkenheid zich terugtrok in de vele brandgevaarlijke huisjes. Men wist dat men met een gerust hart kon gaan slapen omdat enkele plaatsgenoten 's nachts een oogje in het zeil zouden houden.

De ordonnantie

De nachtwacht van Vinkeveen en Waverveen bestond uit vijf personen. En door middel van een beduimd zakboekje, gemaakt van een schoolschriftje uit 1898 en voorzien van een handgeschreven instructie door de burgermeester zelve, kunnen we "kennis maken" met twee van hen, G. Feddema en J. Maijenburg. Wie de andere twee waren is mij niet bekend, wel dat een zekere J. van der Linden als reserve nachtwacht fungeerde. In hun opdracht stond:

Art.1 De nachtwachts zijn in de uitoefening van hunnen dienst altijd voorzien van een wapen dat de gemeente verstrekt. Voor het onderhoud van dit wapen zullen zij zorg dragen. (Over de jas, klep (= ratel) en de sleutels van de wachthuisjes die tussendoor vermeld worden is niets meer te vinden.)

Art.2 Zij zullen dienst doen vanaf 1 September tot 1 April en wel gedurende de maanden September, October, November en Maart van 's avonds 10 tot 's morgens 4 uur. En gedurende de maanden December, Januari en Februari van 's avonds 10 tot 's morgens 5 uur.

Art.3 De verschillende wachts zullen lopen als volgt: één vanaf het Waverveensche pad tot bij de openbare school te Vinkeveen, één vanaf bovengenoemde school tot bij het huis bewoond door den Burgermeester, één vanaf dat huis tot het einde van het Donkereind en één op de Groenlandsche Kade en op de Vinkeveensche Zuwe tot bij de woning bewoond door de weduwe Arie van Vliet. Zij zullen zich niet alleen bewegen langs den grooten weg maar ook op verschillende zijpaden en gangen.

Art. 4 Door den regel zullen zij stil de ronde doen. Van tijd tot tijd echter zullen zij op dagen en uren, door den Burgermeester aan te geven, luid het uur roepen dat de klok aangeeft, om zoodoende van hunne

tegenwoordigheid blijk te geven. Alvorens te roepen zullen zij met de klep kleppen.

Art. 5 Zij zullen toezien dat de herbergen en andere tapgelegenheden in gewone omstandigheden van 10½ uur 's avonds gesloten worden, elk in het gedeelte waar zij de wacht houden. Mochten zich daarbinnen nog personen bevinden, dan zullen zij die waarschuwen; zoo er personen zijn, die zich tegen hen verzetten zullen zij daarvan procesverbaal opmaken.

Art. 6 Zij geven ieder met gepaste beleefdheid alle inlichtingen en terecht wijzigingen en verleen en alle hulp die hunne dienstbetrekking medebrengt en toelaat.

Art. 7 Bij het ontdekken van brand binnen de gemeente zijn zij verplicht de bewoners van het brandend perceel en de brandmeesters onmiddellijk te waarschuwen, en hetzij zelf of door den veldwachter den burgermeester hiervan verwittigen.

Art. 8 Zij zullen bijzonder acht geven op alle vreemde of verdachte personen en bij ontdekking van dieverijen, als anderszins de verdachte personen moeten aanhouden, in arrest stellen en den volgenden morgen rapport uitbrengen van het gebeurde aan den Burgermeester.

Art. 9 Verlichting. Zij zullen toezicht houden op het branden der lantaarns en als die niet voldoen aan de bepalingen, den Burgermeester hiervan verwittigen. De lantaarns moeten branden vanaf één uur na zonsondergang tot 11 uur 's avonds. Hierop maken uitzondering de navolgende lantaarns, die moeten blijven doorbranden tot des morgens één uur vóór zonsopkomst:

op den ringdijk in het Achterbosch (Waverveense pad)
bij de brug van de Vinkeveense Zuwe (bij de Wed. Beuker)
bij de gemeentegeneesheer
bij de brug achter de Heul

bij de brug bij Vredendaal
bij de brug aan de Schans.

Art. 10 In geval van afwezigheid of ziekte zijn zij verplicht, ten genoegen van den Burgermeester in hunnen dienst te voorzien en de kosten zelf te dragen.

Art. 11 Indien zij zich misdragen of de gegeven bevelen niet behoorlijk nakomen, zullen zij worden ontslagen en geene andere bezoldiging genieten, dan tot en met den dag, het ontslag voorafgaande.

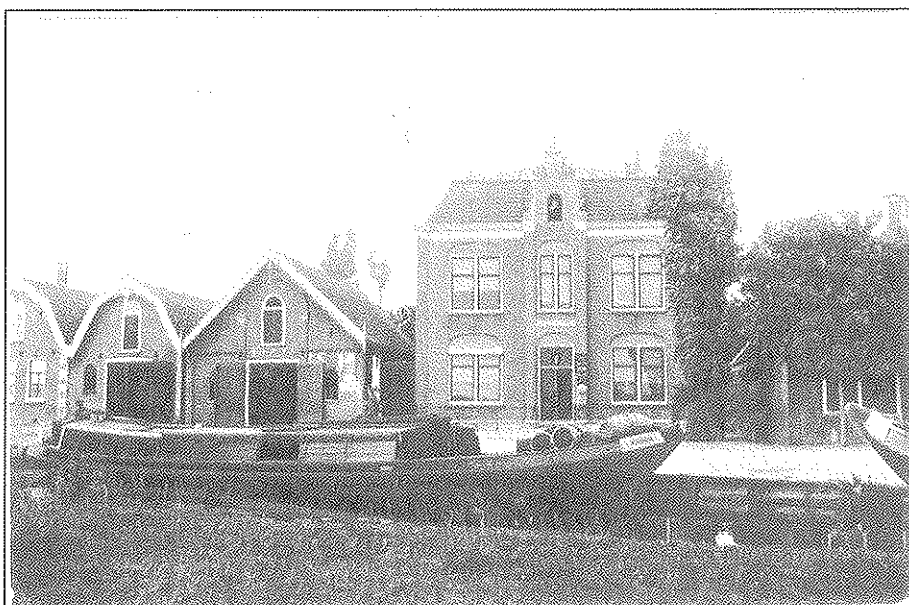
Aldus door mij Burgermeester van Vinkeveen en Waverveen vastgesteld den 1° September 1898

Van Grotenhuis

Licht in de duisternis

Dat het lantaarnopsteken een belangrijke bijdrage leverde aan de veiligheid in de gemeente is nu wel duidelijk geworden, gezien de ruime aandacht hiervoor in bovenstaande instructies. Het is dus helemaal niet zo verwonderlijk dat bij de openbare aanbesteding in de gemeente, die jaarlijks plaatsvond, de inzet van de beide nachtwachten niet onopgemerkt was gebleven. B en W wisten dit op hun waarde te schatten en lieten dat blijken door hen tevens de werkzaamheden te gunnen als lantaarnopsteker, ondanks dat mede inschrijver N. van Vliet een aanzienlijk lager bod had uitgebracht.

Maar wat hield dat lantaarnopsteken nu eigenlijk in? De beide inschrijvers kregen beiden zeventien dorplantaarns onder hun beheer. Mayenburg had de zorg op zich genomen voor het schoonhouden en opsteken tussen het Achterbosch tot en met de brug van H.J. Kok en Feddema vanaf de brug tot aan het uiteinde van Donkereind. Voor hun inspanningen

Het gemeentehuis van Vinkeveen en Waverveen met op de voorgrond de boot van Rijnsouwer. In het gebouwtje links van het raadhuis met het bord "uitspanning" boven de deuren zou later de brandspuit een plaats krijgen

ontvingen zij fl. 10,- per paal per jaar, m  ar ze moesten dan wel de noodzakelijke petroleum, glazen en katoenen zelf bekostigen. Evenals alle benodigde materialen, branders en lichtkappen die nodig mochten zijn bij reparatie of vervanging. Tevens dienden zij alle lantaarns om vier uur 's middags volledig gevuld te hebben. Ook kregen de beide mannen te maken met de nodige uitzonderingen bij diverse maanstanden. Zo moesten bij donkere maan tijdens de kermisweek alle lampen tot 's morgens vier uur blijven branden en in de Kerstnacht zelfs tot half zeven. En zoals in alle aanbestedingen van de overheden gebruikelijk was werden er boetes in het vooruitzicht gesteld bij nalatigheid. Maar ik ben er van overtuigd dat deze "stok" voor Feddema en Mayenburg altijd achter de deur is gebleven.

In weer en wind

Mijmerend zie ik beide mannen nog steeds hun ronde doen. Het is december 1901 en hondenweer vannacht. De Noordooster voorziet het onstuimige water ruimschoots van voedsel wanneer dit over de Herenweg spoelend, keer op keer kans ziet op haar terugweg het aangebrachte puin en koolasch met zich mee te voeren. De striemende regenlagen hebben zijn hoed en jas inmiddels doorweekt maar zijn onderkleding houdt het gelukkig nog. Een gelukje eerder deze week was toch wel die oude

krant die hij op de kop wist te tikken en die hij nu onder zijn kleding draagt om het lijf warm te houden. Hij zoekt wat beschutting tegen de gevel van de smidse en tuurt met zijn gezicht platgedrukt tegen de bijna ondoorzichtige ramen of de vuren gedooft zijn. Zwijgend vervolgt hij zijn weg, inmiddels soppend in zijn versleten schoenen want tenslotte is niet iedere plas te ontwijken. De Pepersteeg is rustig maar bij mijnheer Pastoor brand er nog licht boven. De lantaarn voor de kerk heeft duidelijk problemen, het vlammetje probeert uit alle macht te overleven binnen het inmiddels beroete glas. Met een kennersblik overziet Feddema deze situatie en zet met de punt van zijn sabel het glas vervolgens recht op de brander. "Maak ik morgen wel weer schoon", mompelt hij en gaat verder. Bij het huis van de burgemeester aangekomen ontwaart hij van verre een silhouet in het nachtelijk duister. Zijn hart begint sneller te slaan en zijn hand gaat naar de sabel.

"Wie daar?", roept hij.

Heel even is het stil, maar het "Goed volk" van Mayenburg dat volgt, herkent hij uit duizenden.

Bron: Streekarchief Vecht en Venen

Broodgeld

door Jan Rouwenhorst

In het najaar van 1932 wordt in naam van de rooms-katholieke Jonkheer Meester Charles Joseph Marie Ruijs de Beerenbrouck, in die tijd Minister van Binnenlandse Zaken (en tevens voorzitter van de ministerraad, JR), een onderzoek ingesteld, waaruit blijkt dat de autoriteiten scherp op de centen letten. Het gaat om het broodgeld bij de werkverschaffing.

Grondloos

Door de economische crisis van de jaren '30 raken veel mensen hun baan kwijt. Hoewel er sprake is van enkele werkloze landarbeiders, gedurende de wintermaanden, rapporteert de gemeente Wilnis over het jaar 1930 met betrekking tot het armwezen nog: "de toestand is niet ongunstig". Dat wordt echter snel anders in het dorp dat dan bijna 2.500 inwoners telt.

In 1931 zijn er al 54 werkzoekenden ingeschreven, een jaar later is dat gestegen tot 81 personen en in 1935 hebben 114 mensen zich laten registreren.

Volgens het (derde) kabinet Ruijs de Beerenbrouck kan de overheid weinig anders doen dan de crisis laten uitzielen. Het regeringsbeleid is gericht op

bezuinigingen en loonsverlagingen van overheids personeel. Vanuit de socialistische arbeidersbeweging klonk het spottend: 'Wie maakt onze centen zoek, dat is Ruijs de Beerenbrouck'. Van een ruimhartig overheidsbeleid met sociale voorzieningen is dus geen sprake. Alleen kostwinners komen onder strikte voorwaarden in aanmerking voor een minimale uitkering en vaak pas dan, wanneer ze geplaatst zijn bij een project van de rijkswerkverschaffing. Dat overkomt tien werkloze arbeiders uit Wilnis. Ze worden tewerkgesteld bij een waterschap in de buurt van Deventer. In augustus 1932 schrijven ze aan het college van b en w van Wilnis:

"Met Deze Komen wij tot u met het volgende beleefde verzoek. Of het u moogt behagen om ons een toeslag op ons broodgeld te geven. Wij kunnen met ons tegenwoordige broodgeld absoluut niet de heele week Brood en belegging koope en aangezien wij hier het zwaarste werk verrichten wat er in grondwerk te vinden is, moeten wij een goede onderlaag hebben in onze maag. Ons loon is ook te klein om geld mede te nemen van huis. Wij staan hier het laagste in grondloon. Al de andere werkmenschen hebben een grondloon van 30 cent per uur en wij uit Wilnis maar 24. Waarom?? en door wien?? Wij hebben ook geen crisis comité die ons kleeren verstrek. Wij hebben ook geen toeslag op ons loon. Wij hebben ook geen toeslag op ons broodgeld. Al deze voordeele misse wij bij onze kampgenooten uit Gouda, Alphen a/d Rijn en Rhoon. Daarom komen wij met deze tot U Weledelachtbare Heeren om ons het gevraagde toeslag op ons Broodgeld te willen verleen".

Boter of spek

Het broodgeld bedraagt twee gulden per week. Naar aanleiding van de hartenkreet neemt burgemeester Padmos contact op met de Minister van Binnenlandse Zaken. Hij laat de excellentie weten dat de gemeentefinanciën van Wilnis het niet toelaten enige toeslag te geven. Drie weken later meldt de minister dat *"een nauwgezet onderzoek is ingesteld met het volgende resultaat: Het gemiddelde broodverbruik van de tewerkgestelden (...) ligt beneden de 900 gram per man en per dag. [nu weegt een heel brood 800 gram, JR] Er is voor broodvoeding per dag 33 cent beschikbaar. Indien voor brood afwisselend gekozen wordt: wittebrood, bruinbrood en roggebrood, zal gemiddeld ten hoogste 15 cent per dag aan brood behoeven te worden besteed. De overblijvende 18 cent kunnen dan gebruikt worden voor boter of spek, al naar de smaak van de betrokkenen. De bij het brood te nuttigen dranken (thee en koffie) worden den arbeiders vanwege keukenbeheer verstrekt. De kosten ervan worden bestreden uit de f 2,75 per week, die (voor) warme voeding wordt ingehouden. Ontegenzeggelijk is het gemiddelde broodgebruik niet groot, doch dit vloeit voort uit het feit, dat op ruime schaal warme voeding wordt beschikbaar gesteld."*

Braaf overschrijven

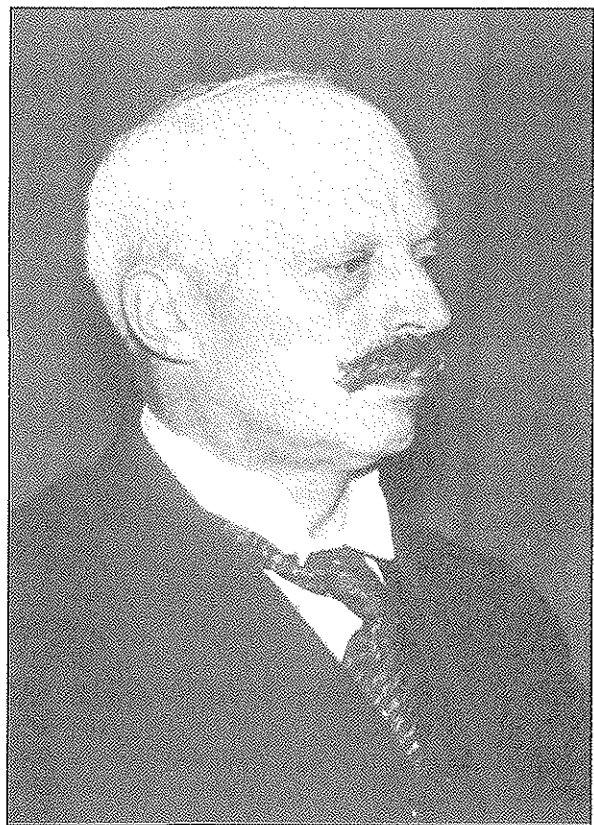
Bovendien laat de adellijke minister doorschemeren dat de correspondentie uit Wilnis hem niet charmeert, want - zo deelt hij mee - *"Ik ben nog versterkt in mijne meening, dat het broodgeld van fl 2,- voor zes dagen voldoende is voor het bestrijden van de noodzakelijke uitgaven, aangezien*

meer dan 1000 tewerkgestelden (...), afkomstig uit tientallen gemeenten, behoorlijk met dit bedrag rondkomen."

Ten gemeentehuize kennen de lokale autoriteiten onder aanvoering van burgemeester Padmos hun plaats. Na ontvangst van het antwoord uit 's-Gravenhage weten ze wat hen te doen staat: de ministeriële gevoelens zo gauw mogelijk integraal overschrijven en het benutte briefpapier van handtekeningen voorzien. Daarmee kunnen de klagers het doen. Het zal de hongerige grondwerkers wel enige moeite hebben gekost die brief te verteren. Toch is er een lichtpuntje: eind november 1932 wordt het werkverschaffingsproject beëindigd. De noeste arbeiders kunnen dan weer thuis eten. En een jaar later begint in de polder Wilnis-Veldzijde een particulier werkverschaffingsproject.

De genoemde bedragen betreffen centen met een waarde gerelateerd aan de gulden. Uitgedrukt in eurocenten vallen de bedragen meer dan de helft lager uit.

Bronnen: Gemeente Archief Wilnis, inv. nr. 457 en 481
<http://www.parlement.com/9291000/modules/f/g51d9299>

Ruijs de Beerenbrouck

Bondsgebouw klaar voor nieuwe geschiedenis.

Door Marian Sterenborg en Fred de Wit

Het de Vinkeveense bondsgebouw is gerestaureerd en een dezer dagen doet een dierenartsenpraktijk er haar intrede. Daarmee krijgt het uit 1911 daterende pand van de R.K. Werkliedenvereniging St. Joseph een nieuwe bestemming.

Huisdieren in plaats van veenarbeiders bezoeken binnenkort het Bondsgebouw aan de Herenweg 129a te Vinkeveen. Eigenaar Vinken Vastgoed heeft daarmee bereikt dat het historische pand behouden kan blijven. De restauratie heeft een vol jaar geduurd.

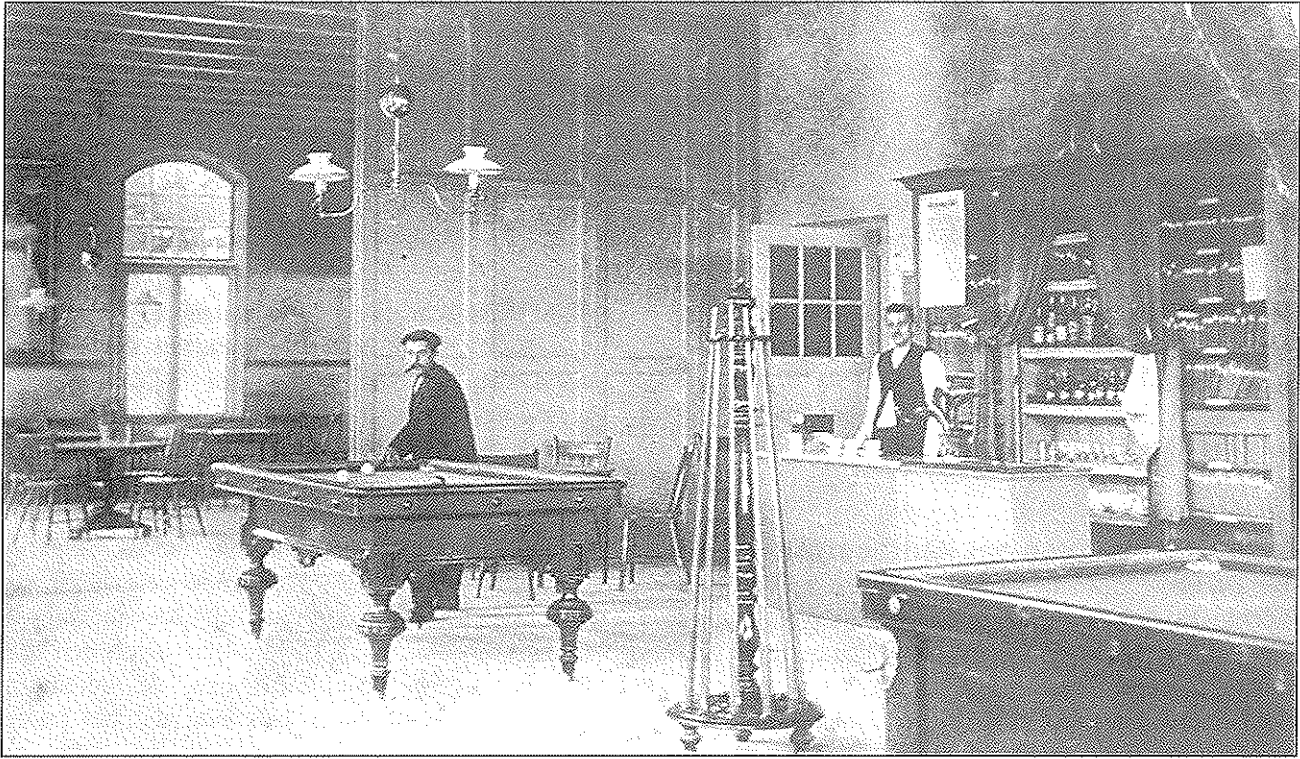
Tegenwerking van het kerkbestuur

Het Bondsgebouw is in 1911 gebouwd. De R.K. Werkliedenvereniging Sint Joseph kocht de grond met daarop een woning in 1909, nadat met veel moeite toestemming was verkregen van het R.K. kerkbestuur. Hier was al het een en ander aan vooraf gegaan. In 1897 werd er onder leiding van de Vinkeveense kapelaan Bentla een Rooms-Katholieke Werkliedenvereniging opgericht. Bij die activiteit bleef het niet want al spoedig stichtte men een ziekenfonds voor de arbeiders en een begrafenisfonds. Aan ontspanning werd ook gedacht. Vandaar dat men voor al deze activiteiten graag een eigen gebouw wilde waar men kon vergaderen en zich kon ontspannen. Temeer daar er in de loop van de jaren ook katholieke bonden werden opgericht van onder andere veenarbeiders en bouwvakarbeiders.

Al in 1904 schrijft pastoor Martinus Moes aan de aartsbisschop J.H. van de Wetering dat hij geen voorstander is van een eigen lokaal voor de vereniging, maar dat hij, als zijnde adviseur, op verzoek van het verenigingsbestuur de toestemming vraagt voor de aankoop. Als voordeel van een aankoop zou pleiten dat het beoogde pand mooi gelegen is naast de zusterswoning en dat, omdat het verenigingsbestuur niet voldoende geld heeft voor de aanschaf, het pand vanzelf toevalt aan het kerkbestuur indien dit kerkbestuur tegen een rente van 4 procent geld leent aan de vereniging. Bovendien wordt dan voorkomen dat het perceel aangekocht wordt door 'dolerenden', die ook belangstelling hebben. De pastoor doelt hier op de gereformeerden die zich hadden afgescheiden van de hervormde kerk en kennelijk op zoek waren naar een eigen gebouw voor hun godsdienstige bijeenkomsten. Blijkbaar is de toenmalige eigenaar, boomkweker J.J. Jurrissen uit Naarden eveneens katholiek, want volgens de brief van de pastoor, kan de boomkweker het perceel verkopen voor 5000 gulden, maar vraagt hij aan de vereniging slechts 3000 gulden „En zou het erg jammer zijn als het pand niet in katholieke handen bleef”, zo schrijft de pastoor. Overigens heeft Jurrissen het huis in 1889 uit de boedelscheiding gekocht van ene Rietveld.

Bondsgebouw rond 1912. Foto uit collectie familie Nederhof.

Interieur Bondsgebouw rond 1912. Foto uit collectie familie Nederhof.

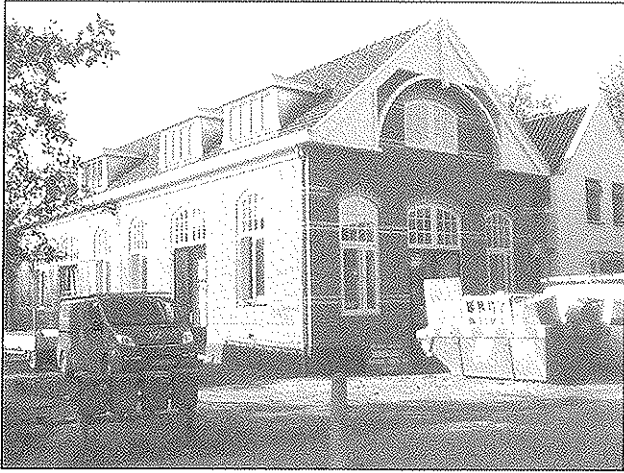
De bisschop vraagt nadere informatie, want op 2 mei 1904 schrijft pastoor Moes dat het kapitaal van de vereniging op de spaarbank 600 gulden bedraagt, dat de aanschaf inclusief het inrichten als geschikt lokaal voor de vereniging 3200 gulden zal kosten en dat dus 2600 gulden geleend moet worden tegen 4 procent. De pastoor verwacht dat jaarlijks 100 gulden kan worden afgelost en schrijft verder: „De kerk kan er nooit schade bij lijden want het huis is zeer sterk gebouwd en om zijn ligging blijft het een goede waarde behouden mocht de vereniging te niet gaan.” Hij adviseert de bisschop om in te stemmen met de aankoop “want dan is dat lastige volkje tevreden”.

In september 1904 komt de pastoor er achter dat van het huis een groot deel al verkocht is, zodat er geen sprake van kan zijn dat de kerk eigenaar kan worden als de vereniging failliet zou gaan. Hij voelt zich bedrogen en in een brief raadt hij de bisschop aan om te koop te verbieden, hetgeen de bisschop in een brief d.d. 17 september 1904 ook doet. Op 15 december 1904 schrijft het bestuur van de werkliedenvereniging zelf aan de aartsbisschop en doet haar beklag over het feit dat de pastoor, en tevens adviseur van de vereniging, zich verzet tegen een feestuitvoering van de toneelvereniging van St. Joseph. Verder zegt het bestuur te zullen opstappen als er geen eigen lokaal mag komen. De bisschop vraagt opheldering bij de pastoor die op 21 december richting bisschop schrijft: „Het is weer het oude deuntje.

Dit keer gaat de gehele zaak uit van B. Albers, een

polderboertje onlangs als lid van het bestuur gekozen.” Volgens de pastoor vindt het verenigingsbestuur de door de kerk georganiseerde wekelijkse bijeenkomsten waarop sociale cursus gegeven wordt “veel te ordelijk en te netjes en moet er lawaai bij zijn, dat is hun ideaal”. In januari 1906 vraagt de pastoor aan de bisschop om hem als adviseur van de vereniging te willen ontslaan, ‘want de vereniging wil de goede weg niet op en ik moet daardoor veel onaangenaamheden ondervinden.’

De houding van de pastoor is typerend voor de wijze waarop in die tijd een deel van de katholieke geestelijkheid tegen de katholieke arbeidersbeweging aankeek. Zij wantrouwden de arbeiders, die aan het begin stonden van hun emancipatie, en zij vonden dat de opvattingen die daar werden gehuldigd te veel leken op die welke ook door de socialisten werden gehuldigd. Bovendien kwamen de priesters vaak uit een ander milieu en hadden ze totaal geen benul van hoe het er in een arbeidersgezin aan toe ging. De vereniging hoort vervolgens niets, noch van pastoor noch van bisschop en schrijft uiteindelijk in april 1907 dat het misschien maar beter is om de vereniging te ontbinden. Na dit dieptepunt blijkt uit de kadastrale gegevens dat het verenigingsbestuur in 1910 toch tot aankoop is overgegaan. Misschien heeft dat te maken met de komst van de nieuwe pastoor B.H. Wenninck, die van 1908 tot 1920 in Vinkeveen functioneerde. Pastoor Moes had vanaf 1896 tot 1908 de scepter gezwaaid. Op 13 juli 1911 verlenen burgemeester en wethouders vergunning om ter

Bondsgebouw na restauratie in 2005.

plaats over te gaan 'tot het bouwen van een Verenigingslocaal op het perceel.'

De Tweede Wereldoorlog.

Het nu net gerestaureerde bondsgebouw bestaat dus vanaf 1911 en is sindsdien gebruikt voor vergaderingen maar ook voor toneel- en filmvoorstellingen, dansavonden, bruiloften en partijen, hetgeen de pastoor lange tijd geprobeerd heeft tegen te houden. Volgens de kadastrale gegevens vinden na 1911 regelmatig verbouwingen plaats waarvan de belangrijkste nog in 1924. Jarenlang was het Bondsgebouw de enige plek in Vinkeveen waar iets georganiseerd kon worden.

Op 25 juli 1941 werd het Rooms-Katholiek Werkliedenverbond op last van de Duitse Rijkscommissaris opgeheven om op te gaan in een Nationaal-Socialistische vakbond onder leiding van de NSB-er Woudenberg. Door middel van een mandement van de bisschoppen werden de katholieke arbeiders opgeroepen om zich hiertegen te verzetten en massaal hun lidmaatschap van de bond op te zeggen. En dit gebeurde massaal! Ook in Vinkeveen, Mijdrecht en Wilnis. Er waren geen bestuurders meer en het gebouw stond leeg. De Duitse bezetter en haar NSB-handlangers waren razend. Al de bezittingen, waaronder het Bondsgebouw, werden in beslag genomen. De leden waren er niet meer en activiteiten werden er niet meer gehouden. Daarom diende het onder meer als inleverpunt voor radio's, zoals blijkt uit een oproep van juni 1943. Het pand werd verkocht aan een Vinkeveense NSB-er, maar direct na de bevrijding kon het weer door de naoorlogse opvolgster van de Rooms-Katholieke Werkliedenvereniging, de Katholieke Arbeidersbeweging (KAB) in gebruik worden genomen.

Rechtsherstel.

Bij het Rechtsherstel komt het gebouw in 1955 weer officieel in handen van de vereniging die het in 1966 verkoopt aan meubel- en stoffeerinrichter Van den Berg die de voorgevel van grote etalages voorzag en aan de zijkant een garage aanbouwde. Ondanks de onherkenbaarheid bleef het pand in de volksmond het bondsgebouw heten en heeft Vinken Vastgoed onder leiding van Vinkevener F. Theijsmeyer, kans gezien om het oude, vertrouwde aanzien weer terug te winnen. De dierenartsenpraktijk die al gevestigd was in Vinkeveen trekt er deze maand in en de bovenverdieping is als woning ingericht.

Volgens woordvoerder Richard Bouwmeester van Vinken Vastgoed gaat zijn bedrijf ter verfraaiing 'een beetje aan geschiedvervalsing doen', want voor het pand worden 2 leilindes geplaatst, die ieder 200 jaar oud zijn.

De laatste verenigingsvoorzitter is F. Kunneman, die aan de Heulweg te Vinkeveen woont. Hij werd voorzitter in 1962, het jaar waarin de koepelorganisatie KAB, Katholieke Arbeiders Bond, omgedoopt werd tot NKV, Nederlands Katholiek Vakverbond. Allerlei veranderingen binnen de vakbond waren daar aan vooraf gegaan en de invloed van de kerk was direct na de oorlog al verminderd. De afdeling had nog zo'n 250 tot 300 leden. „Dat waren meest bouwvakkers. Vroeger waren de leden meer landbouwers en veenarbeiders” aldus de laatste voorzitter, die toen der tijd voorstander was van de verkoop van het bondsgebouw: „Het was niet meer rendabel te exploiteren en er moest voor veel geld gerepareerd worden.” Met een klein bestuur beheert hij nog steeds een fonds dat de rente van de verkoopopbrengst besteedt aan goede doelen binnen de katholieke gemeenschap, hetgeen ook sinds het NKV opgegaan is samen met het NVV in het FNV, nog het laatste overblijfsel is van de Rooms-Katholieke Werklieden Vereniging St. Joseph. De fondsbeheerders vinden het leuk dat het Bondsgebouw nu in ere hersteld is.

Bronnen:

Streekarchief Vecht en Venen met dank aan Johan Klijn en Ton Hagen
 Utrechts Archief: Parochiearchief Vinkeveen
 Archiefstukken Stichting Broederschap Vinkeveen met dank aan F. Kunneman
 Litteratuur: Dr. L. de Jong Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog
 De Katholieke Arbeidersbeweging onder redactie van Jan Roes. Ambo Baarn 1985.

Waar komt de naam “de Bijleveld” vandaan?

door Harm Smit

Bij het oude gemeentehuis van Wilnis wordt op een bord de z.g. Bijleveld-route aangegeven.

Die gaat over een voetpad langs de brede watergang tussen de Gagelweg en de Oudhuizer-weg. Dat water is een gedeelte van een afwatering, die rond 1413 is gegraven. Aan de andere kant van de Gagelweg loopt het door tot aan Kockengen. Oorspronkelijk liep de Bijleveld van het latere Grootwaterschap Woerden tot aan de Amstel.

De ontwikkelingen die het noodzakelijk maakten om aan het begin van de 15^e eeuw een waterstaatkundig werk van een dergelijke omvang uit te voeren zijn te vinden in een publicatie van G.P. van de Ven in het tijdschrift Waterstaatsgeschiedenis. Hieronder volgt een korte samenvatting.

Door een storm verzandde in 1163 de monding van de Oude Rijn bij Katwijk. Daardoor konden de bewoners van de Hollandse ambachten)* en van de aangrenzende Stichtse gebieden hun overtollige water niet meer kwijt. De Hollanders, gesteund door graaf Floris III, probeerden eerst brutaal de goedkoopste oplossing: ze legden bij de ‘zwade’, de grens tussen Holland en Utrecht, een dam (de Swadenburgerdam of Zwammerdam) in de Oude Rijn. Hierdoor verplaatsten de problemen zich van Holland naar de westelijke gedeelten van Utrecht.

De landsheer van de Stichtse landen, de Bisschop van Utrecht, protesteerde hiertegen bij de Duitse Keizer Frederik II, die leenheer van zowel Holland als Utrecht was. Bij keizerlijke uitspraak in 1165 werden de Hollanders verplicht de dam bij Zwammerdam weer op te ruimen.

Door het graven van de Does en de Zijl waren de vijftien Hollandse ambachten, die oorspronkelijk op de Oude Rijn afwaterden al bezig om hun water via het merengebied ten noorden van Leiden en het Spaarne op een voorloper van het IJ te lozen. Deze afwatering was echter niet toereikend om zowel het Hollandse als het Stichtse water af te voeren. Als de nood hoog werd, zoals in 1202, damde men de Rijn weer af.

Bij de onderhandelingen hierover zegde de Hollandse graaf Dirk VII toe de versperring weer te verwijderen als de Stichtse ‘gerechten’ (lokale bestuursorganen) drie weteringen naar het Leidse merengebied zouden graven en er bovendien maatregelen zouden worden getroffen om te voorkomen dat het Utrechtse water in onbeperkte hoeveelheden bij Zwammerdam zou arriveren. Vóór 1204 werd aan deze voorwaarden voldaan; de drie weteringen werden gegraven (ze zouden later tezamen de Heimanswetering heten) en in de dam werd een doorstroomopening aangebracht.

De Hollandse graaf Floris V had in 1285 bepaald dat de bovenmond van de Hollandse IJssel, die oorspronkelijk water uit de Nederrijn afvoerde,

moest worden afgesloten. Hierdoor verbeterden de afwateringsmogelijkheden van de gebieden tussen de Oude Rijn en de Hollandse IJssel. Evenals destijds de Rijn was ook de IJssel een getijdenrivier, zodat bij lage ebstanden grote hoeveelheden water afgevoerd konden worden. De afdamming was dan ook een groot succes; verschillende ambachten en gerechten groeven nieuwe watergangen naar de IJssel. Deze werden bij hun uitmonding in de rivier voorzien van een sluis, zodat gereguleerd gespuid kon worden. Om te voorkomen dat vreemd water, afkomstig van niet aan het onderhoud meebetalende dorpen, ook afgevoerd werd, legde men een lage kade om het betreffende gebied.

In de 15^e eeuw begon de Hollandse IJssel meer en meer te verlanden; eerst in het oostelijk deel, later ook in het westen. De bewoners van het gebied tussen de stad Utrecht en de Meerndijk, naar het voornaamste gerecht Heicop geheten, groeven een uitwatering naar de Vecht. Ook deze uitwatering werd de Heicop genoemd.

De inwoners van het gerecht Bijleveld, een gebied ten zuiden van Harmelen, vroegen de graaf van Holland toestemming om hun uitwatering te verleggen naar de Oude Rijn. Een voorloper van het latere Hoogheemraadschap Rijnland maakte daartegen bezwaar en de graaf moest zijn toestemming herroepen. Wel werd toegestaan om de afwatering te verleggen naar de Amstel. Daartoe werden lange watergangen gegraven, ook weer de Bijleveld geheten.

In de vijftiende en zestiende eeuw lukte het niet meer om overtollig water langs natuurlijke weg te spuien. Dankzij de bemaling door windmolens ontstond in Holland ten zuiden van het IJ het polderboezemsysteem, dat (weliswaar met modernere installaties) er ook nu nog voor zorgt dat we droge voeten houden.

)* ambacht: een uit de Middeleeuwen daterende naam voor een rechtsgebied waarin de schout de gezagsdrager c.q. hoogste ambtenaar was; tot zijn taken behoorde o.a. het toezicht op het onderhoud van wegen, waterlopen en dijken.

Ook geraadpleegd:

Buisman, J.; 1000 jaar weer, wind en water in de Lage Landen.

Varkensleed

door Jan Rouwenhorst

Een lastige of onaangename zaak kordaat tot een oplossing brengen? Dan is de zegswijze "Wij zullen dat varkentje wel even wassen" van toepassing. "Vieze varkens worden niet vet", wordt wel gebruikt om aan te geven dat kieskeurige kinderen niet voorspoedig groeien. Maar wat gebeurt er als er in een dorp, zoals Wilnis, veel varkens worden gehouden? Dan ontstaat er consternatie.

Kerkdeuren

Zeker tot na de Tweede Wereldoorlog is de veeteelt in het noordwesten van de provincie Utrecht de belangrijkste economische activiteit. De aard van het veeteeltbedrijf wordt grotendeels bepaald door de ligging van de boerderijen. Al voor de oorlog wordt het gebied van De Ronde Venen geleidelijk bij het melk-winningsgebied van Amsterdam getrokken. Door het snellere verkeer is melk in korte tijd melk over een grotere afstand te vervoeren. Het aantal kaasboeren vermindert als meer melk verkocht wordt, bijv. aan melkslijters en melkgrossiers. Diverse boeren uit Wilnis leveren aan de zuivelfabriek te Woerden. Halverwege de jaren '30 maakt de helft van de Wilnise boeren nog zelf kaas. (1)

Vruchtbaarheid

De zoete waterdelen, die bij de kaasbereiding overblijven, zijn - al of niet vermengd met meel - geschikt als varkensvoer. Het aantal varkens is dan ook vrij groot. Telt Wilnis in 1870 nog geen 100 varkens, in 1930 zijn er al 3.200. Er zijn ruim 700 meer varkens dan mensen in de gemeente. De wei, die bij de kaasproductie overblijft, beïnvloedt de vruchtbaarheidstoestand van het grasland. In dat proces dienen de varkens als levend doorgeefluik. Niet alleen boeren en landarbeiders, maar ook diverse middenstanders houden varkens. Zelfs een plaatselijke bakker heeft knorrende krulstaartjes achter het huis lopen. Hoewel aan de voorouders van die beesten zelfs een plaats in de ark van Noach is toebedeeld, misgunnen de Wilnise mannenbroeders de wroeters van de bakker hun plek.

De gereformeerde kerkenraad en het bestuur van de Chr. Nationale School dringen er namelijk bij de gemeenteraad "met verschuldigde eerbied" op aan om maatregelen te nemen. Een en ander "daartoe strekkende, dat (...) den bakker alhier, het houden van varkens achter zijn woning ten spoedigste wordt onmogelijk gemaakt. Vooral in den zomer als de kerkdeuren openstaan - maar dan niet alleen - ondervinden de bezoekers van de Gereformeerde kerk alhier last van de atmosfeer, die deze varkens omgeeft. Ditzelfde is dikwijls het geval bij de kinderen en het onderwijzend personeel der Chr. Nat. School. Terwijl ook de pastoriebewoners, zoovaak de wind enigszins zuidelijk is, zelfs in huis niet bevrijd zijn van deze "lucht". Bovendien is het vliegenheir [vliegenleger, jr] in deze varkensomgeving legio."

Gevoel

De brieven schrijvers vinden de varkenshouderij niet alleen hoogst hinderlijk vanwege de lucht en vliegen, "maar ook zeer nadelig voor een goede hygiëne." (2)

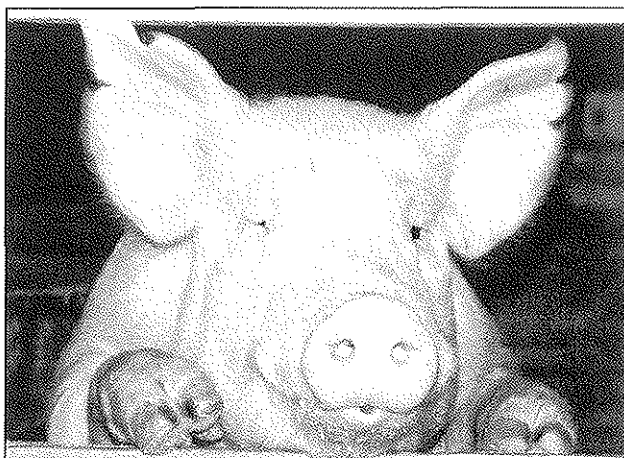
Terwijl de kerkenraad zich - uit verkapt eigenbelang -

inspant om dieren te laten verwijderen, trekt een eenvoudige man zich - onbaatzuchtig - het lot aan van een verwaarloosd dier. Vlak voor kerst, als gelovigen zich voorbereiden op het feest van het kindeke in de kribbe, krijgt het gemeentebestuur een brief van de molenaarsknecht over het leed van een edele viervoeter. Het dier behoort aan een lid van de kerkenraad en ontbeert in de decembermaand stro en stal! De molenaarsknecht kan dit dierenleed niet verdragen en klimt in de pen: "Edelachtbare Heren! Zou het mogelijk zijn dat het arme oude paard van de Diaken (...) dat dag en nacht zonder eenige dekking in de kale polder loopt, van Gemeentewege onderdak verkrijgt? (...) Verzoek de man geen vermaning te geven, maar als het mogelijk is een flinke bekeuring. De Heer Splunder [bedoeld wordt veldwachter J. van Splunder, jr] is verleden jaar ook al geweest, maar ik geloof dat de man geen ander gevoel heeft dan voor de mammon [de God van het geld, JR]." (3)

Over de afhandeling van beide verzoeken is in de bestudeerde bronnen (helaas) niets terug te vinden.

Bronnen

1. Bruijne, F.H. de, *De Ronde Venen. Een sociaal geographische studie van een gedeelte van het Hollandsch - Utrechtsch weidelandschap*, Rotterdam 1939, 99 e.v.
2. Gemeentearchief Wilnis, inv.nr. 460, rubriek 19.
3. ibidem, rubriek 10.

De bouwvereniging St Joannes de Doper

door Fred de Wit

Op 1 januari aanstaande is het tien jaar geleden dat de bouwvereniging St. Joannes de Doper samen met de woningbouwvereniging Veenstroom Woondiensten opging in een nieuwe woningbouwvereniging met de naam Westhoek woondiensten. De naam Westhoek werd gekozen omdat de gemeente De Ronde Venen in de westelijke hoek van de provincie Utrecht ligt. Bovendien had de naam Westhoek ook nog een andere betekenis. Het was een gedeeltelijke samenvoeging van de namen van de directeurs van de afzonderlijke woningbouwverenigingen, namelijk Cor Westerdijk en Jan Holierhoek.

De fusie

Het samengaan van de beide woningbouwverenigingen was een gevolg van een aantal stormachtige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting. Besluiten van de regering, en de daarmee gepaard gaande verzelfstandiging van de woningbouwverenigingen, eisten een verdere professionalisering van besturen en werkorganisaties van beide verenigingen. Het was voor de woningbouwverenigingen onmogelijk om aan al de door de overheid gestelde eisen te voldoen. Om de eenvoudige reden dat de organisaties hiervoor te klein waren. De specialistische kennis ontbrak om te voldoen aan de regionale ontwikkelingen in de huisvesting, het overleg over de bouwcontingenten en de privatisering van de woonruimteverdeling. Door deze fusie kwam er een einde aan de zelfstandigheid van zowel de algemene woningbouwvereniging Veenstroom Woondiensten als de katholieke vereniging St. Joannes de Doper.

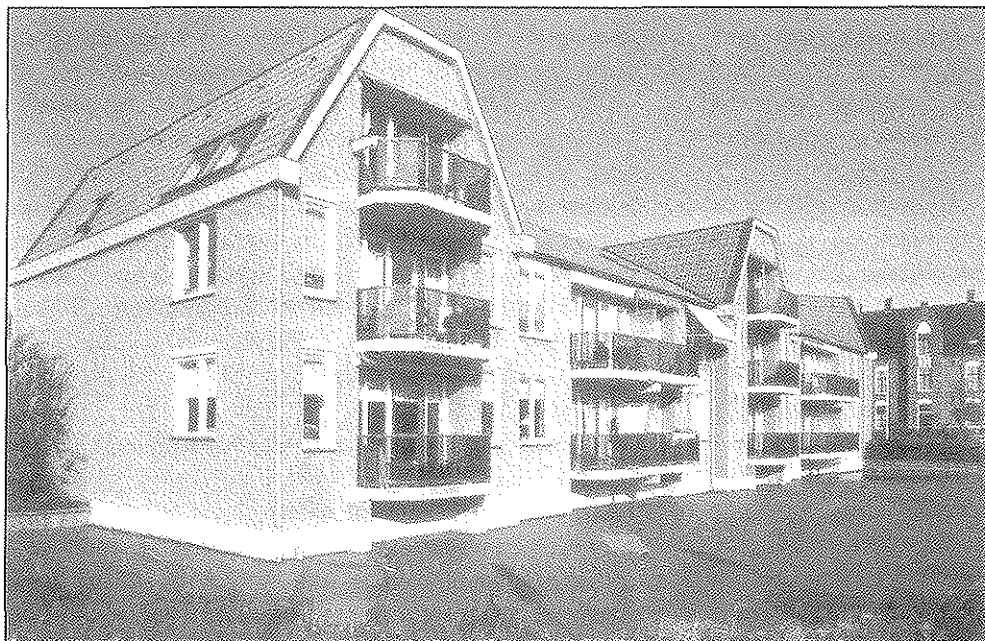
Voor vele oudgedienden was het een pijnlijk afscheid van St. Joannes de Doper omdat de bouwvereniging was opgericht als gevolg van een van de laatste emancipatiegolven van de katholieken in Mijdrecht en Wilnis.

De volkshuisvesting na de oorlog.

Men kan rustig vaststellen dat de woningnood in Wilnis en Mijdrecht in 1945 bijzonder groot was. Allereerst als gevolg van het feit dat er in de oorlogsjaren geen enkele woning mocht worden gebouwd. Maar in de eerste helft van de vorige eeuw liet het bouwen van woningen ook al te wensen over omdat beide gemeentebesturen onvoldoende aandacht hadden voor de volkshuisvesting. Daar kwam nog bij dat veel bestaande woningen slecht onderhouden waren en totaal niet voldeden aan de voorgeschreven gezondheidseisen. Op Bozenhoven in Mijdrecht waren nog huizen met bedsteden in de woonkamer en de toiletten stonden achter in de tuinen met afvoer in de sloten. In Wilnis was de toestand niet anders. Zowel Mijdrecht en Wilnis hadden een lintbebouwing. Woningen stonden in Mijdrecht praktisch allemaal aan het Hofland, Dorpsstraat en Bozenhoven. In Wilnis waren de woningen gelegen aan de Heerenweg en aan de Dorpsstraat. Wel was in Mijdrecht vlak na de Eerste Wereldoorlog door de woningbouwvereniging Patrimonium een aantal woningen gebouwd aan de Hoofdweg. Maar Patrimonium was van protestantse herkomst en katholieken konden daarom geen huurder worden. Hoe urgent ze ook waren. Maar

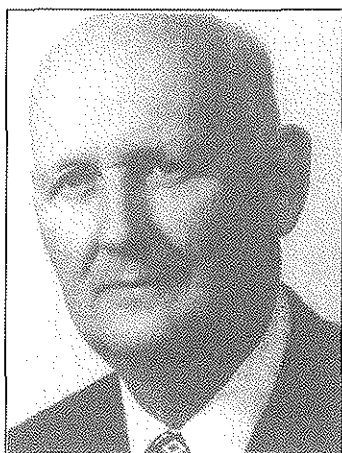
De eerste huizen van St. Joannes de Doper aan de Herenweg te Wilnis

Deze woningen, aan het Driehuisplein, tegenover de RK kerk worden wel eens het visitekaartje van St Joannes de Doper genoemd

ook binnen het protestantse volksdeel was niet iedereen even blij met Patrimonium. Waarom is niet duidelijk, maar waarschijnlijk speelde hierbij het feit dat een aantal bestuursleden van Patrimonium gereformeerd was.

De directeur van de toenmalige kookfabriek "De Lindeboom", die zelf hervormd was, verbood namelijk zijn personeel om lid te worden van Patrimonium. Zo ging dat nog in die tijd. Aan degenen die in aanmerking wilden komen voor een woning van Patrimonium werden zeer strenge eisen gesteld, zowel op het gebied van godsdienstige beleving als leefgedrag. De inwoners in Mijdrecht en Wilnis kon men toen voornamelijk indelen in drie categorieën. Zij die zich een eigen woning konden permitteren, degenen die een woning hadden van hun werkgever en degenen die huurden van de respectievelijke armbesturen van de diverse kerken. Nogal wat werkgevers in Mijdrecht en Wilnis waren van protestantse origine en namen bij voorkeur geloofsgenoten in dienst. Vandaar dat de

Oprichter Jan Koedam

katholieken op het gebied van de huisvesting er tamelijk bekaaid afkwamen. Het oprichten van een eigen katholieke woningbouwvereniging was eigenlijk een logische zaak. Omdat het katholieke volksdeel vaak grote gezinnen telde, was er behoefte aan grote woningen met veel slaapkamers, die niet voldoende voorhanden waren. Het kwam namelijk voor dat vier kinderen in één bedstede moesten slapen.

De oprichtingsvergadering

Na de Tweede Wereldoorlog braken betere tijden aan. Men durfde weer toekomstplannen te maken en kon weer nieuwe spullen kopen om het huis in te richten maar dat gaf problemen omdat veel gezinnen bij elkaar inwoonden. Het gevolg was dat het aantal ingeschrevenen voor een woning bij de gemeenten Mijdrecht en Wilnis de pan uit rees.

Iemand die hier dagelijks mee werd geconfronteerd was Jan Koedam, eerst ambtenaar in Wilnis en later gemeentesecretaris in Mijdrecht. Gestimuleerd door pastoor Van de Pavert van de parochie in Mijdrecht/Wilnis kon hij zijn gang gaan om een katholieke woningbouwvereniging op te richten. Want een katholieke organisatie oprichten zonder goedkeuring van het kerkelijke gezag was onmogelijk in die tijd. Bovendien moest hij zich vergewissen van de steun van de Rooms-Katholieke vakorganisaties. Want uit de leden hiervan zou hij te zijner tijd de meeste bewoners krijgen.

Op dinsdag 9 juli 1946 was het zo ver. Men kwam bijeen in het Mijdrechtse Parochiehuis. Vijf mannen uit Mijdrecht en vijf uit Wilnis. Waarschijnlijk was het een geselecteerd gezelschap want het is wel heel erg toevallig dat er uit elke gemeente vijf mannen

aanwezig waren. Vrouwen waren er niet bij betrokken. Men dacht daar eenvoudig niet aan, hoewel juist zij zich bijna de hele dag in het huis ophielden. Want op werkende gehuwde vrouwen rustte in die tijd in katholieke kringen nog een taboe.

Jan Koedam kreeg de leiding van de vergadering en hield een inleiding waarin hij wees op de grote behoefte aan behoorlijke arbeiderswoningen in beide gemeenten. Om hierin te voorzien was het oprichten van een eigen katholieke woningbouwvereniging noodzakelijk die werkzaam moest zijn in de gemeenten Mijdrecht en Wilnis. Alle aanwezigen meldden zich spontaan aan als lid en uit deze personen werd een voorlopig bestuur samengesteld. Met Jan Koedam als voorzitter. Dat alles door hem van te voren goed was voorbereid, bleek wel hieruit dat vervolgens de naam van de vereniging, de statuten en het huishoudelijke reglement werden vastgesteld. Het voorlopige bestuur werd tevens gemachtigd om de nodige wijzigingen in de statuten aan te brengen wanneer die door het Departement van Justitie zouden worden gevorderd.

Een week later, op 16 juli 1947, werd er weer vergaderd. De vereniging telde ondertussen 74 leden waarvan er 45 aanwezig waren. De goedkeuring was inmiddels verleend en daardoor was het ook mogelijk om een definitief bestuur te kiezen waarvan Jan Koedam weer voorzitter werd. Tevens werd er een raad van commissarissen gekozen. Op 5 september 1947 verschenen de statuten in de Staatscourant waarin stond dat de vereniging zich ten doel stelde uitsluitend te werken in het belang

van de verbetering van de volkshuisvesting in de gemeenten Mijdrecht en Wilnis. Zij wilde dit doen door het bouwen van goede woningen en deze te verhuren aan leden van de vereniging en bij gebrek van gegadigden onder de leden, ook aan niet-leden, naar een door het bestuur te bepalen volgorde, zonder onderscheid naar politieke of godsdienstige kleur of godsdienstigheid. Alleen het lid worden van de vereniging had zijn beperkingen. Zo moest men om gewoon lid te worden de leeftijd van 20 jaar hebben bereikt en lid zijn van de "R.K. Werklievenvereniging St. Joseph te Mijdrecht-Wilnis of van de R.K. Middenstandsvereniging te Mijdrecht-Wilnis"

Nu kon men aan de slag

Maar om aan de slag te gaan moest er eerst een uitbreidingsplan voor de gemeente Mijdrecht worden vastgesteld. Dit was een taak voor het gemeentebestuur. Het pensioenfonds van drukkerij Verweij was de eerste opdrachtgever voor het bouwen van woningen in de bouwrijp gemaakte polder Proosdijland Noord. De woningen aan de Prinses Margrietlaan werden echter aan het eigen personeel gegund. Op 8 december 1947 werd door bestuur en commissarissen besloten om te Mijdrecht in de Derde Bedijking grond te kopen voor 17 woningen. Tijdens een algemene vergadering in januari 1948, waar 43 van de 80 leden aanwezig waren, deelde de voorzitter mede dat in Wilnis 6 woningen konden gebouwd. De aanwezigen waren enthousiast en verleenden met algemene stemmen hun goedkeuring aan het gevoerde beleid. De eerste woningen, die gereed kwamen, staan in Mijdrecht

De eerste huizen van St. Joannes de Doper te Mijdrecht in de prinses Marijkelaan in de wijk Proosdijland. Gebouwd in 1947 en 1948 midden tussen de weilanden. Anno 2005 op de nominatie te moeten verdwijnen

aan de Prinses Margrietlaan en aan het begin van de Prinses Marijkelaan.

Het kon niet uitblijven dat ook niet-katholieken zich in de volkshuisvesting begonnen te roeren. Omdat zij geen lid konden worden van de bouwvereniging stak een aantal inwoners van Mijdrecht de koppen bij elkaar en werd in 1948 de algemene bouwvereniging Beter Wonen opgericht. Aanvankelijk was er sprake van enige rivaliteit tussen beide woningbouwverenigingen. Vooral over de toewijzing van de woningen aan urgente gevallen, maar die wedijver behoorde spoedig tot het verleden. Toen in 1953 in het Mijdrechtse Oranje-Nassau-kwartier gezamenlijk een contingent woningen werd gebouwd, werd in de Prinses Wilhelminalaan, op de plek waar het bezit van de ene woningbouwvereniging overging in het bezit van de andere, een steen gemetseld waarop twee mannen elkaar de hand rijken als een symbool van de samenwerking.

In 1947 had de provincie Utrecht Mijdrecht aangewezen als een gemeente waar industrie kon worden gevestigd en het gemeentebestuur begon met het ontwikkelen van een industrieterrein. Nieuwe industrieën vestigden zich al spoedig maar daardoor ontstond een nieuw probleem. Eerst konden de nieuwe industrieën putten uit het aanwezige werknemerspotentieel in Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis. Maar al spoedig moesten werknemers uit andere regio's worden aangetrokken die hier een woning zochten. Daardoor werd de druk op de betaalbare woningen nog eens extra vergroot. Vandaar dat de gemeente bij beide woningbouwverenigingen bedong dat een aantal woningen aan de plaatselijke industrieën zou worden toegewezen. Het toewijzen van woningen stond daarom vaak ter discussie.

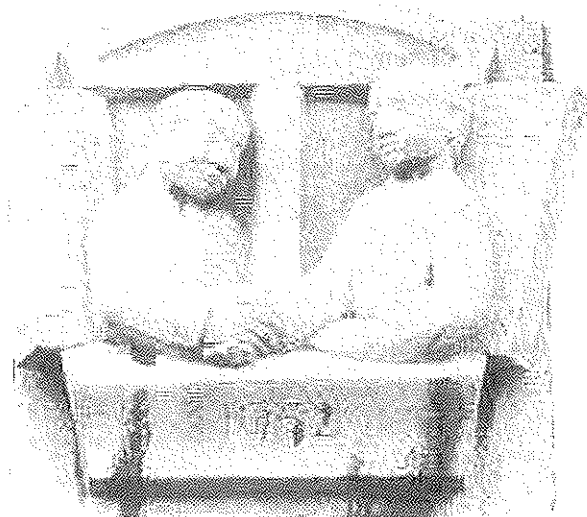
In 1950 ontstond hierover een bestuurscrisis in St. Joannes De Doper toen commissaris L. van Dijk ondervond dat besluiten hierover naar buiten waren uitgelekt en dat hij hierdoor grote moeilijkheden had gekregen. Hij stelde daarom zijn functie beschikbaar en gaf de aanwezigen de goede raad mee van: "Spreken is zilver maar zwijgen is goud". Na een verhit debat, waarin ook nog een bestuurslid besloot af te treden, wist voorzitter Koedam de gemoederen tot bedaren te brengen. Wel werd uitdrukkelijk vastgesteld dat de bouwvereniging zelfstandig opereert en dat commissarissen en bestuursleden geen verantwoording schuldig zijn aan de katholieke arbeidersvereniging en middenstandsvereniging.

In de jaren vlak na de oorlog was het nog in kleine plaatsen mogelijk dat een gemeenteambtenaar een belangrijke bestuursfunctie vervulde in een

plaatselijke vereniging. Het risico dat ze daardoor twee petten ophadden was daardoor niet denkbeeldig. Dit was het geval met voorzitter Koedam, die secretaris van de gemeente Mijdrecht was. Toch werd die "dubbele loyaliteit" over het algemeen geaccepteerd omdat die ambtenaren de kennis hadden en vaak de weg wisten hoe er gehandeld moest worden. In 1953 botste het echter toen het pensioenfonds van drukkerij Verweij Koedam ervan beschuldigde dat hij als gemeentesecretaris en voorzitter van een "snertwoningbouwvereniging" de uitbreiding van de industrie wilde dwarsbomen.

In de tweede helft van de vorige eeuw groeiden Mijdrecht en Wilnis uit als een aantrekkelijke woonplaats voor velen uit de omliggende grote steden. Zowel in Mijdrecht als Wilnis werden grote projecten ter hand genomen. Voor speciale doelgroepen moest worden gebouwd. De woningbouwverenigingen waren genoodzaakt om personeel aan te nemen omdat de bestuursleden de werkzaamheden in hun vrije tijd niet meer aankonden. Ondanks de groei naar 1500 woningen was de woningbouwvereniging St. Joannes de Doper te klein om zelfstandig te blijven voortbestaan. Dit gold ook voor de algemene woningbouwvereniging, die door fusies met woningbouwverenigingen in Wilnis, Vinkeveen en Abcoude, Veenstroom Woondiensten was gaan heten. Daarom werd het symbool van de samengevouwen handen op 1 januari 1996 omgezet in een daadwerkelijke fusie tot een nieuwe woningbouwvereniging die nu bekend staat als Westhoek.

Bron: Archief van de bouwvereniging Sint Joannes de Doper

Symbool van samenwerking

'Verzamelen' als hobby

door Marian Sterenberg

Een groot aantal inwoners in De Ronde Venen heeft 'verzamelen' als hobby. Uit die verzamelingen is vaak een heel stuk geschiedenis af te lezen. Af en toe belichten we in de Proosdijkoerier zo'n hobbyist. Ruim 1000 ansichtkaarten met afbeeldingen uit De Ronde Venen hebben Tiny en Arnold Nederhof bij elkaar gespaard. Er zitten unieke exemplaren bij. „Maar we weten dat we er ook nog wel een paar missen”, aldus broer en zus Nederhof.

„De ooievaarsbrug ter hoogte van het notariskantoor aan Bozenhoven. Die kaart is ons mooiste bezit. Je vraagt je wel af waarom die brug zo genoemd is”, aldus Tiny Nederhof over de al lang verdwenen brug, waarvan nog slechts een paar afbeeldingen bestaan. Van een nabij gelegen brug, de Blokjesbrug ook aan Bozenhoven, hebben ze geen kaart. „We zijn die kaart nooit tegengekomen. We weten dat ie bestaat, want de gemeente heeft hem wel”, aldus broer Arnold.

Hun moeder bewaarde al kaarten. „Ze wist op een gegeven moment niet meer wat ze er mee moest en toen hebben wij ze overgenomen. Maar officieel ben ik begonnen met verzamelen toen Mijdrecht 900 jaar bestond”, zo zegt Arnold. Inmiddels sparen ze samen en Tiny bezoekt minstens eenmaal per maand een beurs zoals onlangs in Doorn en regelmatig in Cothen of de Brabant-hallen en de Veemarkt te Utrecht. De dubbele neem je dan mee om te ruilen.”

Volgens de 70 jarige Arnold, die tegenwoordig wat moeilijk ter been is en zelf niet meer zo vaak meegaat is het moeilijk om op de beurs precies te weten of je bepaalde kaarten al hebt. „We maken dan ook wel kopieën als we naar een speciale afbeelding op zoek zijn waarvan al een aantal soortgelijke foto's bestaan.” Ook de verzamelaarbeurs in De Ronde Venen bezoeken ze

regelmatig. „Maar het aantal spaarders van kaarten loopt terug. Jongeren sparen niet meer. Die zitten achter de computer”, zo zegt Tiny. Ze hebben dan ook geen familieleden die hun verzameling willen overnemen. „Wat er mee moet als wij er niet meer zijn daar moeten we maar eens over gaan denken”, aldus de 68 jarige Tiny.

Hun ansichtkaarten zitten intussen keurig gerangschikt in fotoalbums. Voor Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen zijn aparte boeken. Sommige kaarten hebben nog een postzegel van 1 cent op de achterkant. „De oudste kaart is uit '18zoveel” zegt Arnold. Toch zijn de oudste kaarten niet de moeilijkste om aan te komen. „Kaarten uit de jaren 50 en 60 zijn veel moeilijker”. Regelmatig komen de boeken te voorschijn in hun kleine, monumentale, houten huisje aan de Industrieweg te Mijdrecht. Want niet alleen de verzameling ansichtkaarten is historisch verantwoord: ook hun woning heeft cultuurhistorische waarde en het is dan ook niet vreemd dat de fotoboeken opgeslagen liggen in de voormalige bedstede, die als diepe kast gebruikt wordt.

De historische vereniging houdt zich aanbevolen voor foto's, brieven kranten of ander historisch oud papier dat een plaatsje kan krijgen in het archief van de vereniging of waarvoor de leden verzamelaars weten. Dus voor wie opruimt: denk eerst even aan de Proosdijlanden.

De familie Nederhof

Gevangenisstraf voor verduistering van een kat

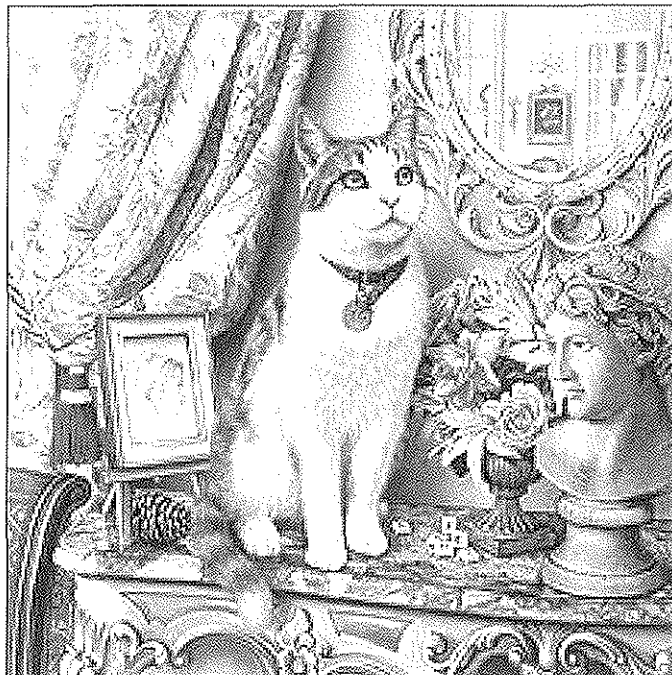
door Fred de Wit

Met deze krantenkop opende het toenmalige dagblad Het Vaderland op 22 maart 1941 het artikel over een rechtszaak tegen een Mijdrechtse kattenmepper.

Tegenwoordig wordt iemand een kattenmepper genoemd wanneer die doelbewust een kat van een ander doodslaat of vergiftigt. Dat gebeurt dan meestal door overlast van de kat omdat de naaste burens het beest niet binnen houden. Vroeger, en ook nog in de jaren veertig van de vorige eeuw, was dit anders. Een kattenmepper was toen een dief die er op uit was om katten te stelen. Vandaar dat men toen sprak van verduistering of diefstal iets wat men tegenwoordig niet meer zo gauw zal zeggen. De kat werd dan doodgeslagen en de vacht werd verkocht. Tegenwoordig hebben kattenvellen geen waarde meer en worden de beesten niet meer om deze reden gedood en zullen we hierover geen rechtbankverslagen meer in de kranten of weekbladen tegenkomen. Vandaar dat het volgende verhaal ook weer een stukje geschiedenis is.

Twee weken onvoorwaardelijk voor Mijdrechtse kattenmepper. Door de Utrechtse politierechter waren niet minder dan vijf getuigen opgeroepen om te komen getuigen dat de 20-jarige schippersknecht A.G.H. uit Mijdrecht zich schuldig had gemaakt aan de verduistering van een kat. De verdachte beweerde zelf dat het geen opzet was geweest maar dat de kat in de val was gelopen, die hij had uitgezet tijdens een strooptocht op een ander dier. Tijdens het verhoor van de vijf getuigen kwam echter vast te staan dat de poes van de heer C. G van K. uit

Mijdrecht helemaal niet in de val was gelopen maar dat de verdachte de kat had gestolen en haar voor 1,25 gulden verkocht had aan een handelaar in katten nadat hij het dier had verdrongen. De bezitter van K, die zeer gehecht was aan het dier, ging die dag, toen hij de poes miste, direct zoeken en zag tot zijn schrik dat zijn buurman, de kattenhandelaar, het beest juist aan het villen was. De kattenhandelaar, die als tweede getuige werd verhoord, verklaarde dat hij de kat van de verdachte had gekocht en haar, omdat ze zo nat was, niet had herkend als de poes van de buurman. Ook uit andere getuigenverklaringen kreeg de politierechter de indruk dat de verdachte in het dorp bekend stond als een ongunstig bekend staand persoon. De officier van justitie stelde daarom vast dat door de verklaringen van de getuigen voldoende was bewezen dat de verdachte de misdaad had gepleegd. In verband met de ernst van het misdrijf eiste de officier twee weken onvoorwaardelijke gevangenisstraf. De politierechter zei dat er in Mijdrecht eens en voor goed een einde moest komen aan het kattenmeppen. De verdachte hield zich daar druk mee bezig en om hem dit af te leren vonniste de politierechter conform de eis. Wat er verder met de kattenvacht is gebeurd en of die later als een herinnering aan het beest het kussen van de stoel van de eigenaar heeft opgesierd, vermeldt de geschiedenis niet.

Hoe kon ie het doen.
Zo'n lief beest

De Mijdrechtse Dorpsstraat tussen oud en nieuw

door Joop Frankenhuizen

Langzaam maar zeker verandert het beeld van de Mijdrechtse Dorpsstraat. Steeds meer oud wijkt voor nieuw en je moet langs de gevels naar boven kijken om een idee te krijgen hoe de Dorpsstraat er vroeger ongeveer heeft uitgezien. Waar nog sprake is van oudbouw zie je tekenen des tijds met daaronder moderne winkelpuizen.

Het beeld van een dorpsstraat in verandering. De eenheid van vroeger is allang verdwenen en je vraagt je af wanneer de laatste herinneringen aan vroeger, die nu op dissonanten zijn gaan lijken, het veld moeten ruimen voor een 'nieuwe' eenheid.

De sigarenwinkel

Het is 1998. Een grote machine is druk bezig de panden aan het begin van de Dorpsstraat en de Prinses Beatrixlaan te slopen. De pandjes moeten wijken voor het nieuwe bankgebouw van ABN-Amro. Nog niet zo lang geleden zat in het hoekpandje een sigarenwinkel. De sigarenwinkel van Pieneman met daarachter zijn sigarenfabriekje.

In 1846 komt de Amsterdammer S. Felix naar Mijdrecht om aan de Dorpsstraat een tabakskerverij te beginnen. Zijn winkel staat dan tussen de voormalige koekfabriek 'De Lindeboom' en het oude rechthuis van Borst vlak voor de etalages van de huidige speelgoedwinkel van Bart Smit. Felix verkoopt behalve rook- en snuiftabak ook koffie, thee, suiker en cacao. Hij noemt de winkel 'Wapen van Amsterdam' en boven de toegangsdeur heeft hij aan de gevel twee gedraaide tabaksrollen laten aanbrengen, want Felix verkoopt ook pruimtabak. Tabaksrollen of pruimen zijn stijf in elkaar gedraaide tabaksbladeren in lichte of donkere kleur waarmee wordt aangegeven of het om lichte of zware tabak gaat. De pruim wordt simpelweg in de broekzak gedragen en als men behoefte heeft breekt men een stukje van de rol af om erop te kauwen. Het af en toe loskomende tabakswater wordt gewoon op straat uitgespuugd. Thuis mag dat niet, maar daarvoor had men eerder, tot groot ongerief van de meid of de dienstbode de kwispedor ofwel het spuugbakje uitgevonden.

Het winkelinterieur van Felix bestaat uit onder meer 12 Delftsblauwe potten waarin, stevig afgesloten door koperen deksels, de verschillende rookwaren worden bewaard. Als Felix bijna 50 jaar later overlijdt wordt de zaak verkocht aan Gerrit Pieneman. Samen met zoon Jan, die het vak van sigarenmaker in Uithoorn bij de sigarenfabriek van De Ruiters heeft geleerd, gaat Pieneman één keer per week met de handkar de boer op om rookwaren aan de man te brengen. De naam van het bedrijf is dan veranderd in G. Pieneman en Zn, voorheen Wed. S. Felix, Tabakskerverij en Sigarenfabriek opgericht 1846. De tijden zijn goed, er wordt volop verveend en de zaak groeit. In de grote tuin wordt, naast de kerverij, een sigarenfabriek gebouwd waarin 5 jonge

sigarenmakers werk vinden. Zoon Jan heeft de leiding, vader Gerrit doet de boekhouding en de inkoop. Die inkoop is bij een Joodse firma in Amsterdam. Zaterdag is het Sabbath en op zondag gaan de eerste zendingen de deur uit, maar dan werkt de rechtschapen Gerrit Pieneman niet. Toch slaagt hij er steeds in goede partijen tabak in te kopen die door beurtschipper Broerse, die aan de Kerkvaart een overdekt haventje heeft, naar Mijdrecht worden vervoerd. Even is er een inzinking als de aanvoer van tabak door de Eerste Wereldoorlog stagneert, maar al spoedig wordt de opgaande lijn weer opgepakt. In 1920 besluit men het pand te verkopen aan de koekfabriek en aan het begin van de Dorpsstraat een stuk grond te kopen. Daar worden het inmiddels afgebroken hoekhuis en de tabaksfabriek gebouwd. De zonen van Jan komen in de bloeiende zaak en onder naam 'Rundervreugd' wordt geprobeerd meer boeren aan de sigaar te krijgen. De 'Rundervreugdjes' zitten in kistjes van 100 stuks en op het deksel staan zwartbonte koeien afgebeeld. In 1937 komt Jan's zoon Jo in de zaak. Na de Tweede Wereldoorlog komt de omslag. Jo slaagt er niet in het bedrijf aan te passen aan de veranderde tijden en besluit de fabriek te sluiten. De winkel wordt nog enige tijd voortgezet door Suze Pieneman tot zij vanwege een auto-ongeluk gedwongen wordt de sigarenwinkel te sluiten.

De wijkindeling van toen

Tegenwoordig praten wij over Dorpsstraat te Mijdrecht nummer zo en zo. Vóór 1930 spreekt men van wijk 1, 2 enz. Daarna worden het wijk A, B enz. Pas in 1947 komt het in Mijdrecht tot de huidige wijkindeling en huisnummering. Wijk A1 begint bij de r.k. kerk aan Bozenhoven. De huisnummers worden bepaald door de route die de postbode loopt. Van Bozenhoven naar Hofland met omweggetjes door de Kerkstraat en andere huizenblokken die haaks op de hoofdroute staan. De oneven nummers zijn aan de kant van de kerk, de even nummers aan de overkant. Een oud adresboekje van vóór de Tweede Wereldoorlog geeft nog aan wie waar woonde. A168 is de sigarenfabriek van Pieneman, A170 is Hettinga, A172 is W. Verburg, A174 is J. van IJperen. Op A180 staat het café van G.L. van Beek en op A182 woont notaris J.W.J van der

Heijden. A186 is het huis van dokter C.L. van der Berg. Ook dat huis is inmiddels afgebroken en heeft plaats gemaakt voor modehuis Kien. Het was bijna nog als monument de geschiedenis ingegaan als de politiek bij de herindeling beter had opgelet en tijdig een gemeentelijke monumentenlijst had vastgesteld. Op A204 woont Arie Gille. Zijn vooruitstrevende zoon Piet zal in de dertiger jaren Mijdrecht voor een deel voorzien van radiodistributie. Het is de tijd van de radiolampen en de Mexicaanse hond. Dat laatste is een jankend geluid dat hoorbaar wordt als het radiotoestel door instabiliteit niet goed op het radiostation blijft afgestemd. Daarom moet je bewondering hebben voor de heer Gille die er in de jaren dertig in slaagt Mijdrechtse en Wilnisse huisgezinnen van radio-ontvangst te voorzien zonder dat ze daarvoor een eigen toestel nodig hebben. Het enige dat zij betalen is 40 cent per week of 18 gulden per jaar. Zij krijgen dan een luidspreker en een aansluiting op de centrale, die staat opgesteld in de loods achter het woonhuis van Gille. Totaal heeft hij bijna 60 km draad moeten spannen om de gevraagde 300 aansluitingen te realiseren en regelmatig heeft hij toestemming moeten vragen om de draden over de daken te mogen spannen. In 1937 gaat Gille over op verzoekplaten waar hij veel reacties op krijgt. Reacties in de trend van: "Wie is die Tinus op Bozenhoven waar je gisteren een plaatje voor draaide." Elke dinsdag- en vrijdagavond tussen zeven en acht worden verzoekplaten gedraaid. De mensen gaan er zelfs eerder voor aan tafel. Subsidies kent men in die jaren niet. Gille moet alles zelf betalen. Betalen omdat draden of kabels een openbare weg, een spoorweg of een waterweg kruisen en niet te vergeten de 800 gulden auteursrechten die elk jaar moeten worden opgebracht. In 1941 wordt de installatie door de bezetter onteigend. Deze onteigening is na de oorlog nooit meer teruggedraaid.

Aan de kant van De Lindeboom

Aan de overkant van de Dorpsstraat op A211 staat het gemeentehuis met daarin het postkantoor met huisnummer A213. Op A235 en A255 staan brandspuithuizen en daar tussen in op A245 staat de winkel van slager G.J. van Smirren. In 1946 zal hij het pand verkopen aan melkboer Teun Treur. De inmiddels ruim negentig jaar oude Treur woont in De Kom en weet veel smeufge verhalen te vertellen. Over het kampje van notaris Van der Heijden aan de Koningin Julianalaan waar nu het Prinsenhuis staat en waar je toen nog over de weilanden kon kijken. Over het Rode Dorp aan het begin van de Hoofdweg. De woningen met de rode daken gebouwd door woningvereniging Patrimonium. Dan zijn er de oorlogsjaren waar zijn kar door het verzet werd gebruikt om door vliegtuigen gedropte spullen

op te halen en waar met grote letters zijn naam op stond geschilderd. Achteraf bekennt hij zich toen toch wel zorgen te hebben gemaakt. Of de illegaal geslachte koe in de schuur aan de Zuwe die door de wijd geopende deuren voor iedereen zichtbaar was. Gelukkig hebben de Duitsers er nooit lucht van gekregen. Over de aubade bij zijn afscheid als melkboer toen hij door de buurt een reis naar Canada kreeg aangeboden. Teun leerde het vak in 1935. Eerst als daggelder, later als boerenknecht. Pas als hij een paar keer in de maling is genomen krijgt hij in de gaten hoe de kaaswereld in elkaar steekt. Dan is er de anekdote van de vijf hennen, verkocht aan Mevrouw Beeker, die 's morgens in ene zes eieren bleken te hebben gelegd. De vorige dag lagen die eieren nog in Teun's winkel. Na zijn terugtreden in 1976 heeft Treur het pand nog 4 jaar verhuurd, waarna het in 1980 wordt verkocht aan de Rabobank. Hij heeft er nooit spijt van gehad melkboer te zijn geworden.

Avondlicht

De wederopbouw begint en iedereen lijkt bevangen van vernieuwing. De burgemeester heet weer Iman Padmos en de wethouders zijn L. Eikelenboom en M. Janmaat. C. Koedam is gemeentesecretaris.

Op 25 januari 1946 verzoekt G.L. van Beek vergunning voor een ontspanningslokaal achter zijn perceel aan de Dorpsstraat geschikt voor 800 tot 1000 personen en in mei 1946 koopt de gemeente Mijdrecht voor 200 gulden een gebruikte 'paardenvuilniswagen' van de gemeente Rotterdam voor het ophalen van 'asch en vuilnis'. Eerder had de gemeenteraad geklaagd over de open wagen waarmee dit ophalen eerder gebeurde.

In juni 1946 wordt de Stichting Tehuis Ouden van Dagen Avondlicht in het leven geroepen met de bedoeling om op het terrein afkomstig van de weduwe Van Wieringen een tehuis neer te zetten. Op de plek waar nu het verzorgingshuis Nieuw Avondlicht staat, stond vroeger haar kapitale villa omringd door een smeedijzeren hek. 300 palen heeft aannemer Van der Helm er voor moeten heien. Achter de villa stond een koetshuis, een stal, een schuithuis en een schuur. De grote tuin had een parkachtig aanzien mede door de grote iepenbomen en het vele groen. In haar testament had de weduwe bepaald dat de woning tot tien jaar na haar dood leeg en onbewoond moest blijven, daarna kon de gemeente het pand laten slopen en over de grond beschikken. Het ging hier om een legaat dat pas openbaar werd toen de gemeenteraad moest beslissen over de aanvaarding.

In september 1946 komt Avondlicht met het verzoek de grond te kopen om er een bejaardenhuis neer te zetten. Het college is verdeeld, want er is meer behoefte aan scholen en woningbouw dan aan een bejaardenhuis. Ondanks een vurig pleidooi van dokter Van den Berg slagen B&W er niet in overeenstemming te bereiken. De bouw van scholen blijft onderwerp van gesprek. Besloten wordt eerst met notaris Van der Heijden te gaan praten over de verkoop van het stukje grond achter het voormalige terrein van Van Wieringen om daar woningbouw te plegen. Het gaat om ruim 1 hectare. De erven van de notaris verlangen echter fl. 2,- per m². Te duur. De gemeente schakelt daarop een rijksschatteer in. Die komt tot fl. 1,87 per m² voor de grond van Van Wieringen en tot fl. 0,47 per m² voor de grond van de notaris. Intussen is de zoon van gemeentesecretaris C. Koedam namens de PvdA in de raad gekozen. Hij heeft geen fractie en zit er zonder steun. Door onenigheid tussen de KVP en de protestante partijen slaagt C. Koedam jr. erin wethouder te worden. Als enige wil hij de grond van

Van Wieringen in erfpacht uitgeven voor 600 gulden per jaar. Wethouder Bunschoten wil de grond verkopen voor 20 duizend gulden. Dat is meer dan de 18.044,50 gulden die de rijksschatteer eerder had vastgesteld. In januari 1947 volgt het raadsvoorstel om de grond voor 20.000 gulden te verkopen en het in het park staande koetshuis voor afbraak te verkopen via een openbare aanbesteding. Het prijzenbureau te Utrecht, dat moet waken dat de prijzen voor onroerend goed in de hausse na de oorlog niet de pan uitrijzen, bepaalt de koopprijs van de grond uiteindelijk op 18.500 gulden. Het college en de gemeenteraad gaan ermee akkoord dat de geschonken grond voor die prijs zal worden verkocht. De muzikant zal echter niet in de koopakte worden opgenomen want dat bespaart registratierechten. Op 15 juli 1948 tenslotte passeert de verkoopakte en komt het tot de bouw van een tehuis dat in de jaren zeventig haar huidige vorm als verzorgingshuis aan de Dorpsstraat zal krijgen.

Bronnen: Streekarchief Vecht en Venen. Notulen raadsvergaderingen en adressenboekje Mijdrecht 1939.

De Bataafse gemeentepagina

samengesteld door Fred de Wit

Wapenborden en schilden van proosten verwijderd.

20 maart 1795. Door de municipaliteit en door het comité revolutionair, mitsgaders door het ganse vergaderde volk zonder uitzondering is in de grote kerk besloten dat de wapenborden en schilden van de vorige proosten alhier in de kerk geplaatst als overblijfselen van de slavernij en het willekeurig gezag waarop geen vrij burger zonder de diepste verachting kan terug zien, behoren in stukken geslagen en verbrijzeld te worden 't geen ook dadelijk is uitgevoerd. Tevens heeft men ontvangen een missieve van de provisionele representanten 's Lands van Utrecht van de 17^e maart met ene ingesloten publicatie zakende het ter sluik invoeren van rook-en snuiftabak welke alhier terstond is gepubliceerd.

Toelichting

Nadat in 1572 het kerkgebouw in de Kerkstraat van al zijn kunstschaten, die herinnerden aan de katholiek leer werd beroofd, vond er in 1795 een tweede vernieling plaats. Ook in andere steden en dorpen heeft dit plaats gevonden. In Abcoude zijn nog een paar afbeeldingen gespaard gebleven. We kunnen nu alleen nog maar om dat vandalisme treuren. Op tabak werd een belasting geheven. Vandaar het verbod op de invoer van partijen tabak waarop de overheid geen belasting had kunnen innen.

Oproer in mijdrecht

2 april 1795. Het revolutionair comité heeft in ernstige overweging genomen de oproerige bewegingen welke heden twee a drie dagen onder de militairen alhier ontstaan zijn: Het roepen van Oranje boven en het verspreiden van de aannadering van de Pruisische troepen en het vrij laten van een arrestant welke zich aan tumultueuze uitdrukkingen had schuldig gemaakt. Verder hebben sommige burgers zoals Cornelis de Jong junior, Gerrit Kraan en Willem Groeneweg zich niet ontzien uitdrukkingen en gezegden te doen uit welke niet alleen deszelfs vorige denkwijze klaar doorstraalt maar waaruit ook zeker kan worden opgemaakt dat er onder de antirevolutionisten alhier actie plaats vindt. Op de hoed van een zekere Evert van Straaten is zelfs het oranjetecken publiek te zien geweest.

Het comité wil een en ander door een goed beleid op de best mogelijke wijze tegen gaan om de zaden van oproer en onenigheid zo veel mogelijk te smoren. Aan de Franse commandant te Amsterdam is verzocht om manschappen naar Mijdrecht te zenden teneinde door hun tegenwoordigheid alhier de opstandige beweging van militairen en burgers in te tomen. Met dit verzoek hebben zich de burgers Forsborgh en Hendrik de Bruijn belast.

Op 3 april arriveerde hier een Franse sauvegarde, samen 19 man sterk. Van de hier gelegerde

De GensDataKlapper

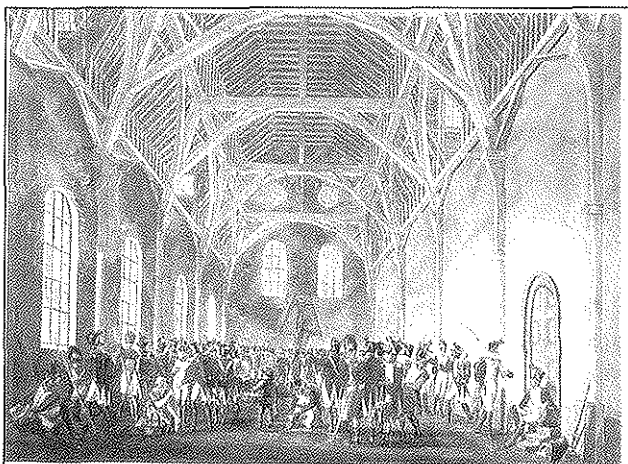
Van het NGV

militairen welke zich aan oproer hadden schuldig gemaakt werden drie mannen gearresteerd en met een commando naar Utrecht getransporteerd. De burgers Gerrit Kraan, Cornelis de Jong junior, en Willem Groeneweg welke in particuliere gesprekken te kennen hadden gegeven dat er verandering zou zijn en enige andere uitdrukkingen hadden gebruikt welke aantoonde dat deze personen tegen het huidige regeringsbestuur zijn, werden bij de municipaliteit geroepen en daarover ernstig onderhouden. Zij dienden zich in het vervolg stil te gedragen daar zij anders als rustverstoorders gestraft zouden worden. Op dezelfde wijze is een jongen van de diaconie, genaamd Arie Pauw, 16 jaar oud en wonende bij Hagen Hoogendoorn ten strengste gereprimandeerd. Verleden donderdag had hij publiekelijk geroepen: "Oranje boven. De keezen onder". Zijn baas Hagen Hoogendoorn was mede opgeroepen en werd gecommandeerd op de knaap in het vervolg wat beter te letten en hem zodanig in toom te houden dat niet meer zulke oproerigheden door hem bedreven worden. Ook voor de municipaliteit ontboden een zekere Evert van Straaten, zoon van Jan van Straaten, wonende benoorden de Zuwe welke zich niet heeft ontzien afgelopen zondag met een breed oranje lint op de hoed de publieke weg te passeren. Evert van Staaten bekende dit feit zeggende dat zijn gehele familie altoos gedragen had en dat dit niemand schelen kon. Hij gedroeg zich verder zeer onachtzaam en bespottelijk voor de municipaliteit Deze stelde hem in staat van arrest en de secretaris werd gelast voor de uitvoering te zorgen.

Toelichting

Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap! Met deze leuzen was de revolutie begonnen. Maar wat is die vrijheid waard als men niet voor zijn eigen mening uit mag komen door oranje te dragen en door te zeggen dat men het niet met het huidige bestuur eens is? Met keezen zijn hier de patriotten bedoeld.

Bron: Oud gerechterlijk archief Mijdrecht.

Nederland bezet door: De Fransen

In de jaren negentig heeft de afdeling Computergenealogie van de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) het zoekprogramma GensDataKlapper (GDK) uitgebracht.

Dit programma werkt echter onder DOS. Aangezien Windows inmiddels veel taken van DOS heeft overgenomen blijkt er behoefte aan een GensDataKlapper onder Windows. Onlangs is daarom GDKW uitgebracht, een zoekprogramma voor de genealoog, die de computer als hulpmiddel gebruikt. Het tijdrovende en vermoeiende zoeken is daarmee verleden tijd geworden. Dat wil nog niet zeggen, dat genealogie geen tijd kost. De tijd wordt op een andere manier besteed met een beter en effectiever resultaat.

Genealogische bestanden kunnen doorzocht worden zonder dat verschillende schrijfwijzen het zoekresultaat beïnvloeden. Het maakt niet uit hoe de voornamen of de patroniemen geschreven zijn, GDKW vindt ze door een uitgekende software.

Met dit programma is het mogelijk om in getranscribeerde (naar de computer vertaalde) bronnen te zoeken naar personen op voornaam en/of patroniem en/of familienaam. Op zichzelf niet zo bijzonder voor een zoekprogramma. Maar met GDKW worden, na het ingeven van de voornaam en/of patroniem en de zoekperiode, de inschrijvingen met ook alle afgeleide namen van die voornaam en/of patroniem opgezocht in het bronbestand en weergegeven.

Voorwaarde is wel, dat de bronbestanden waarin gezocht gaat worden aan een speciaal formaat moeten voldoen. De NGV levert zelf daartoe al ca. 350 bronbestanden in zgn. Klapper-formaat.

Een Voorbeeld:

U zoekt een Dyerck Symons Uijtenbogaert als vader van één of meerdere dopelingen. U vult in het zoekprogramma het volgende in:

voornaam: Dyerck,
patroniem: Symons,
familienaam:
kenletter: : v (staat voor vader)
beginjaar en eindjaar: (van de zoekopdracht)

Tevens kruist U aan de bronbestanden waarin U wilt zoeken. De familienaam kan men in de perioden van de 17e en 18e eeuw beter niet invullen omdat die in originele inschrijvingen niet altijd is opgenomen. U vindt dan waarschijnlijk met bronbestand en datum

vermeldt alle inschrijvingen met de vaders:
Derek Symons Uijtenbogaert; Dirk Simons en
Hendrik Sijmons Uitenbogaert en verder alle
andere varianten op de namen Dirk en Simon.

U kunt met deze gegevens dan via de archieven in
de originele bronnen een en ander verifiëren. Naast
deze mogelijkheid kunt u met dit programma ook op
tekst zoeken en bladeren in tekstbestanden, het
GDKwin-afkortingenbestand en in Klappers.

GDKW is een goed zoekprogramma voor de
genealoog. Het programma kent maar weinig
beperkingen. Een grotere beperking is het geringe
aantal KLAPPER-bestanden. Als er geen
KLAPPER-bestand van een genealogische bron
beschikbaar is, kan GDKW ook niet zoeken. De
KLAPPER-bestanden worden door gebrek aan
vrijwilligers tot nu toe alleen van de DTB-boeken
gemaakt. En bovendien kunnen we niet van alle
plaatsen de DTB-boeken aanpakken, hoewel we dat
wel graag zouden willen. Maar u kunt zoeken in de
beschikbare KLAPPER-bestanden bij:

(<http://computergenealogie.ngv.nl>).

Het programma wordt uitgegeven door de NGV te
Weesp op een CD-Rom tezamen met 345
bronbestanden.

Voor meer informatie

<http://computergenealogie.ngv.nl>

Over de NGV afdeling Computergenealogie

De afdeling Computergenealogie van de NGV wil
de individuele genealoog ten dienste zijn bij
genealogisch onderzoek en bevordert dit onderzoek
door middel van de mogelijkheden, die de
automatisering biedt. De afdeling geeft het
tijdschrift, 'GensData', uit met onderwerpen die
verband houden met de automatisering op het gebied
van de genealogie. Daarnaast ontwikkelt zij
programmatuur, bevordert het de geautomatiseerde
ontsluiting van genealogische bronnen en biedt of
verwijst naar geautomatiseerde genealogische
bestanden. Daarnaast geeft de afdeling voorlichting
en cursussen over het gebruik van geautomatiseerde
middelen bij het onderzoek naar en het vastleggen
van genealogische gegevens. Regelmatig worden
afdelingsbijeenkomsten en landelijke genealogische
computerdagen georganiseerd.

Tenslotte biedt de afdeling ondersteuning aan de
Nederlandse Genealogische Vereniging op het
gebied van de automatisering en stelt voor de andere
afdelingen serverruimte beschikbaar.

Vanuit het bestuur

Alweer is een jaar geschiedenis bijgeschreven. Ook
2005 is in het rijtje jaartallen opgenomen. Voor onze
historische vereniging opnieuw een succesvol jaar.
Onze ledengroei gaat gestaag voort. Met 900 leden
vertegenwoordigen we in onze dorpsgemeenschap
een belangrijke groep mensen met een speciale
belangstelling.

Op onze ledenvergadering in november hebben we
opnieuw verantwoording afgelegd. Onze plannen
voor 2006 hebben we nader toegelicht. Met de
nadrukkelijke oproep aan alle leden om ook actief
deel te nemen aan onze onderzoeken naar de
regionale geschiedenis. Diverse werkgroepen
worden door de bestuursleden aangevoerd. Ligt uw
belangstelling meer bij de archeologie dan bij de
genealogie dan zijn de mogelijkheden groot. Bent u
graag bezig met het verwoorden van het verleden op
papier of ligt uw kwaliteit meer in het becijferen van
diverse onderdelen dan is ook hier uw inzet
bijzonder welkom. Wilt u graag iets extra's doen,
meld u dan bij één van de bestuursleden.

Hartelijk dank

Allen die in de afgelopen jaren actief zijn geweest
voor onze vereniging, danken we langs deze weg
nogmaals bijzonder hartelijk. Het schrijven in de
Proosdijkoerier, het verzorgen van lezingen, het
deelnemen aan excursies, het vastleggen van de
gegevens van uw voorouders, het rondbrengen van
ons kwartaalblad, het bemensen van onze stands op
diverse markten, het controleren van de financiën,
het bijhouden van ons ledenbestand, het verwerken
van alle toegezonden informatie en nog heel veel
activiteiten meer houdt velen van ons op een
plezierige manier bezig. Dank voor uw inzet hierbij!

Huisvesting

Er zijn ontwikkelingen gaande rond onze
huisvesting. Welke huisvesting? Hebben we dan iets
eigens? Tsja, onze ledenbijeenkomsten zijn in de
archiefruimte van het gemeentehuis, onze
bestuursvergaderingen houden we in de keuken van
het museum De Ronde Venen, onze grotere
bijeenkomsten zijn in diverse zaaltjes verspreid over
de verschillende dorpen. Gezien de mogelijke
verhuizing van het gemeentearchief naar Breukelen
en gezien de plannen voor een mogelijk
bezoekerscentrum, annex museum, annex
informatiekantoor in Marickeland zijn ook wij in
direct overleg getreden met de gemeente.

Het gaat hier evenwel om een ontwikkeling die vele
jaren in beslag zal nemen. Het genoemde
bezoekerscentrum zal voorlopig nog niet

gerealiseerd zijn. Als vereniging blijven we ons beraden op onze eigen mogelijkheden. Mocht daarover meer concreets te melden zijn dan doen we dat zeker.

Nico van Eyk

Bijzonder verguld zijn we met de inzet van de heer Nico van Eyk voor onze vereniging. Zijn inzet betreft vele uren extra waar het gaat om hand en spandiensten in het plaatselijk archief, maar vooral ook de ondersteuning tijdens jaarmarkten, het bemannen van de kraam van onze vereniging, het verspreiden van ons promotiemateriaal en het vastleggen van diverse regionaal historisch belangwekkende zaken. Kortom een prettige ontwikkeling, die we van harte toejuichen.

Activiteiten

In onze werkplannen zitten geen opvallende wijzigingen. Op onze laatste ledenvergadering presenteerden we de planning van onze activiteiten. Onze Proosdijkoerier is het communicatiemiddel bij uitstek. Daarnaast blijven we actief op het gebied van archivering, lezingen en excursies, archeologie, monumentenzorg, genealogie en het uitgeven van historisch interessante publicaties. Extra aandacht willen we besteden aan de inventarisatie van archeologische vindplaatsen, genealogische producten, monumentale en landschappelijk waardevolle objecten.

Rabobank

Tevens zijn we een bijzonder woord van dank verschuldigd aan onze hoofdsponsor de plaatselijke Rabobank Veenstroom. Ook voor de komende drie jaren heeft de Rabobank weer haar financiële steun aan onze vereniging toegezegd, hetgeen wij natuurlijk bijzonder op prijs stellen. Waarvan acte.

Lezing genealogie

Op dinsdag 11 oktober waren enkele tientallen enthousiaste mensen aanwezig in de Rabobank Veenstroom om te luisteren naar de heer Damveld met zijn lezing over de genealogie. In een boeiend relaas legde hij ons uit hoe wij konden zoeken naar onze voorvaderen. (Op papier, wel te verstaan!). Dat stamboomonderzoek niet zo simpel is en veel tijd kost, bleek heel duidelijk uit zijn woorden. Er bestaan verschillende vormen van onderzoek bijv. naar de *Stamreeks* (rechtstreeks); *kwartierstaat* (alle voorouders); *genealogie* (alle nakomelingen) en *parentaal* (stamvader). Bij de *Mormonen* in Salt Lake City kunt u veel informatie vinden. Ook het *Centraal Bureau Genealogie* en verschillende programma's op het internet zoals *Pro-Gen* of *Google Yahoo* kunnen u op weg helpen. Bij het onderzoek kunt u opzienbare feiten tegen

komen. Bijv. hebben de kinderen uit een gezin wel allemaal dezelfde achternaam en wordt deze eender geschreven? Maakten ze er maar wat van of had het een betekenis dat bijv. de oudste zoon soms een andere familienaam droeg dan zijn broers en zusters? De achternaam *Posthume(s)* b.v. betekent 'geboren na vaders dood'. Sommige namen hebben dus een heel andere betekenis dan u en ik zouden vermoeden. Bij een eigen onderzoek kunt u misschien nog veel geheimen tegen komen.

Nieuwjaarsreceptie

Op woensdag 11 januari 2006 zal de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' haar jaarlijkse nieuwjaarsreceptie houden in *Verenigingsgebouw Irene* te Mijdrecht.

U bent vanaf 19.30 uur van harte welkom.

Met een drankje en een hapje willen we een toost uitbrengen op het nieuwe jaar. Gedurende de hele avond worden er *filmflitsen* getoond van groepen Ronde Veners en hun omgeving uit de periode halverwege de vorige eeuw. Ook dit jaar dus weer volop gezelligheid en nostalgie.

Stelling van Amsterdam

Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog was de Stelling van Amsterdam het modernste verdedigingswerk ter wereld. Tegelijkertijd bleek het concept, van een cirkel van forten die achter een watervlakte een 'muur' van vuur en staal konden optrekken, toen al verouderd te zijn. In 1996 zijn de forten, sluisen, liniedijken en veel bouwwerken op de *Werelderfgoedlijst* van de *Unesco* geplaatst.

Op donderdag 9 februari 2006 zal de journalist P.A.J. Schat, tevens voorzitter van de Stichting Militair Erfgoed te Amsterdam, een dialezing geven over dit monument van wereld allure. De lezing zal plaats vinden in de Willisstee in Wilnis en begint om 20.00 uur.

Wiesje Dijkxhoorn

Nieuwe leden

Een hartelijk welkom aan

Dhr. A.C. van den Heuvel, Mijdrecht
Mr. J.K.A. van Loo, Mijdrecht
Mr. R.C.W. van Loo, Mijdrecht
Dhr. J.T. Ruizendaal, Vinkeveen
Dhr. C. van der Hulst, Mijdrecht
Dhr. H. Schuckmann, Bad Bergen, Duitsland
Dhr. Breewel, Wilnis
Mw. N. Plooi, Waverveen
Dhr. R. Verkaik, Mijdrecht
Dhr. C. N. Spruyt, Vinkeveen

Het is tijd voor maatschappelijke betrokkenheid. Het is tijd voor Rabobank Veenstromen.

Kunst, cultuur, sport en evenementen. Uw Rabobank is er altijd bij. Meedenkend en betrokken. Want als coöperatieve vereniging weten wij wat samenwerken betekent. Samen werken aan gemeenschappelijke doelen.

Kortom: Rabobank Veenstromen is er ook voor u. Behalve financiële steun, stellen wij ook andere middelen beschikbaar. Het gaat bij ons niet alleen om bankieren. Daar waar nodig dragen wij ons steentje bij aan de leefbaarheid en duurzaamheid van de lokale gemeenschap. Betrokkenheid tonen dus! Dat is het karakter van uw Rabobank.

Rabobank Veenstromen, Postbus 23, 3640 AA Mijdrecht. T (0297) 292600.

Rabobank